

Hranický zpravodaj

**Dnešní
téma:
Odpady**

**Sametová revoluce
– 30 let svobody**

Na Staré radnici je Nemocnice

Jaké budou vánoční trhy v Hranicích?

Výročí: před 135 lety vyjel vlak na Valachy

„Kdo se směje, místo aby zuřil, je vždycky silnější.“

České přísloví

Kaplička ve Valšovicích prokoukla

Oprava kapličky Blahoslavené Panny Marie v místní části Hranic Valšovice na podzim skončila. Zahrnovala opravy fasády a její nátěr, vložené nové sklobetony, nové odvětrávací otvory pro snížení vlhkosti v kapli, opravu okapového chodníku, drenážního potrubí, dešťové kanalizace, revizní šachty a drenážního podmoku, natření kovových prvků a opravu schodů ke kapli. Oprava stála přibližně 250 tisíc korun a projekt byl spolufinancován z příspěvku Olomouckého kraje.

(bak) Foto: Petr Bakovský

Sběr nebezpečného odpadu

Pravidelný podzimní sběr nebezpečného odpadu z domácností proběhne v sobotu 2. listopadu v místních částech Slavič, Drahotuše, Rybáře, Uhřínov, Středošesí, Velká, Lhotka a Valšovice.

(bak)

Dětské dopravní hřiště prošlo opravou

Dětské dopravní hřiště v Hranicích prošlo po sedmi letech používání opravou. Například byl upraven dřevěný přístřešek pro děti, kde byly vybudovány boční clony proti větru a dešti, aby děti nemokly a nemrzly při čekání na sportovní a vzdělávací aktivitu.

Město Hranice podalo žádost o poskytnutí dotace z rozpočtu Olomouckého kraje do programu Podpora výstavby, obnovy a vybavení dětských dopravních hřišť 2019 a získalo dotaci 200 tisíc korun. Celá akce stála přibližně 400 tisíc korun.

Dopravní hřiště vybuvovalo město Hranice v roce 2012 nákladem 2,6 milionu korun. Hřiště je hojně využíváno dětmi, kroužky a školami ze širokého okolí.

(bak)

Veřejné projednání programu rozvoje města

Veřejné projednání „Programu rozvoje města Hranic na roky 2020 - 2030“ se uskutečnilo ve čtvrtek 3. října 2019 od 14 do 16 hodin ve velké zasedací místnosti Městského úřadu Hranice. Do 17. října bylo možné zasílat připomínky, které budou v listopadu vypořádány.

„Program rozvoje města Hranic na roky 2020 - 2030“ je jeden ze základních rozvojových dokumentů města.

(bak)

Veřejné projednání proběhlo 3. října. Foto: Petr Bakovský

Přechod k Infocentru Hranická propast je bezpečnější

Dosáhnout bezpečnějšího přístupu k Infocentru Hranická propast v budově železniční stanice Teplice nad Bečvou se letos podařilo městu Hranice díky úpravě přechodu pro chodce. Přímě před budovou železniční stanice prochází frekventovaná silnice I/35, což je tranzitní tah na Valašské Meziříčí a dál na Slovensko. Úpravy přechodu pro chodce proto byly potřebné.

Byly zde nainstalovány takzvané „chytré“ semafore. Ty samočin-

ně reagují na hustotu provozu. Dále byly upraveny nástupní plochy chodníku, které jsou doplněny varovnými a signálními pásy. Přechod je oboustranně nasvětlen. Lázeňský park byl na přechod bezbariérově napojen pomocí přístupové rampy k přechodu, která překonává přibližně dvoumetrový výškový rozdíl.

Projekt „Bezpečnostní prvky I/35 Teplice nad Bečvou“ je spolufinancován z příspěvku Olomouckého kraje a z prostředků

Státního fondu dopravní infrastruktury. Celkem akce stála dva miliony korun, Státní fond dopravní infrastruktury na ni přispěl 1,5 milionu a Olomoucký kraj částkou téměř 300 tisíc korun.

(bak)

Staré kotle musíme vyměnit

Pokud si do 1. září 2022 nevyměníte zastaralý kotel, topení se vám výrazně prodrazí. Podle zákona o ochraně ovzduší totiž lidem, jejichž kotle na tuhá paliva nesplňují emisní třídu 3 a vyšší, hrozí pokuta až 50 tisíc korun.

Kotle na tuhá paliva patří v zimě k nejvýznamnějším zdrojům znečištění ovzduší, a proto

budou podléhat přísné kontrole, zda splňují požadavky zákona.

Nejde ale jen o neplnění zákona. Hranice patří v rámci Olomouckého kraje k městům s nejhorší kvalitou ovzduší. Trpíme tím všichni, nejvíce však malé děti a starší občané. Čisté ovzduší je proto zájmem nás všech.

Město Hranice připravilo jednoduchý dotazník o způsobu vytápění v rodinných a bytových domech, který nám pomůže zmapovat situaci ve městě. Žádáme všechny, kterých se dotazník týká, o jeho vyplnění, abychom získali potřebná data a mohli společně navrhnout adekvátní řešení.

Dotazník

Zdroj vytápění v rodinném domě		
Adresa	Hranice/ místní část	
	Ulice	
	Číslo popisné/ číslo orientační	
Stáří kotle, typ kotle		
Druh používaného paliva, resp. paliv	Dřevo	ANO/NE
	Černé uhlí	ANO/NE
	Hnědé uhlí	ANO/NE
Další zdroje vytápění v daném objektu (rodinném domě)		ANO/NE

Dotazník můžete:

- odevzdat osobně na podatelně (v přízemí) Městského úřadu Hranice
- zaslat poštou na adresu Městský úřad Hranice, Pernštejnské nám. 1, 753 01 Hranice

Dále můžete dotazník vyplnit elektronicky na stránkách města Hranic v sekci aktualit a zaslat na email: podatelna@mesto-hranice.cz

Město Hranice žádá veřejnost o spolupráci a zodpovědný přístup k vyplňování dotazníku, za což předem děkujeme. Dotazník odevzdejte prosím nejpozději do **31. 12. 2019**.

(bak)

Občané by investovali miliony do dopravy

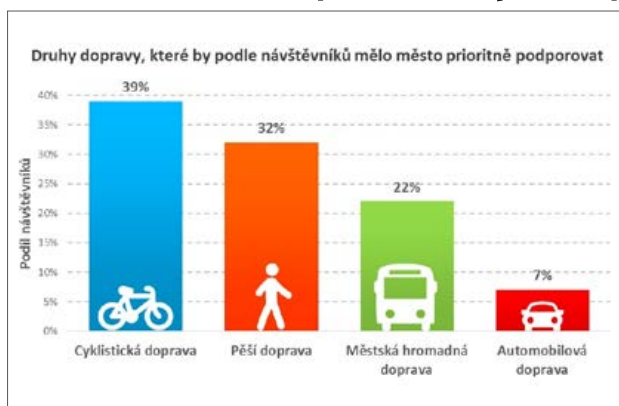
V rámci akce Zažij Hranice jinak, která se konala v sobotu 21. září měli lidé možnost navštívit informační stánek k dopravě v Hranicích. Návštěvníci stánku se dozvěděli bližší informace o nově zpracovávané dopravní strategii nazvané „Plán udržitelné městské mobility města Hranice“.

Při návštěvě stánku dostali obyvatelé symbolický jeden milion korun a jeho investici mohli zvolit, který druh dopravy by mělo město v příštích letech finančně podpořit. Návštěvníci stánku navrhovali investovat zejména do rozvoje cyklistické dopravy (39 %), pěší dopravy (32 %), veřejné hromadné dopravy (22 %). Nejméně hlasů pak dostala automobilová doprava (7 %).

Návštěvníci stánku dostali možnost označit na pocitové mapě Hranic místa, která jsou podle nich z hlediska dopravy problematická, nebezpečná, mají špatný technický stav, či na nich něco schází. Nejčastěji zmiňovaným problémem byla kři-

žovatka u Černého orla, kterou označilo jako problematickou osm návštěvníků. Na této křižovatce město plánuje v roce 2020 instalovat semaforey, což zlepší plynulost a bezpečnost provozu. Dalším uváděným problémem bylo omezení rychlosti na průtahu městem, se kterým nesouhlasili čtyři návštěvníci, dva lidé by zachovali původní způsob dopravy na náměstí.

Jako další problematická místa byly označeny křižovatka Smetanova nádraží a Přísad při výjezdu z centra směrem na Teplice nad Bečvou a kruhový objezd u vily Antonína Kunze s intenzivní dopravou. Mezi nebezpečná místa zařadili dva lidé křižovatku ulice Nádražní a třídy 1. máje a cestu z nádraží na sídliště Nová, jednou byl uveden podchod u zastávky sídliště CVH a křižovatka ulice Komenského a ulice Skalní. Špatný technický stav silnic a chodníků identifikovali návštěvníci na ulicích Kpt. Jaroše, Purgešova, Vrchlického, Palackého a Zborovská.

Jako místo, kde něco chybí, byl označen přechod nebo nadchod přes průtah městem u areálu CTPark.

Děkujeme všem návštěvníkům stánku, kteří vyjádřili své priority v oblasti dopravy v Hranicích a označili na mapě problematická místa. Těmto i dalším podnětům od hranické veřejnosti bude věnována pozornost v návrhové části strategie. Další podněty pro zlepšení dopravy ve městě mohou obyvatelé Hranic zaslat prostřednictvím formuláře na webové stránce <http://mobilita-hranice.cz/anketa>.

Plán udržitelné městské mobility města Hranic vzniká v rámci evropského projektu Smart Commuting a je spolufinancován z programu Interreg Central Europe.

Oddělení občansko-správních agend bude uzavřeno

Upozorňujeme, že v době od **29. listopadu do 9. prosince** bude z provozních důvodů **uzavřeno** pracoviště **občanských průkazů, cestovních dokladů a ohlašovny trvalých pobytů**.

Žádosti o vydání občanského průkazu ani cestovního dokladu může občan podat u kteréhokoliv obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

Ve zcela ojedinělých případech bude možno si vyzvednout již vyhotovený občanský průkaz či cestovní doklad a za-evidovat trvalý pobyt, a to pouze v tyto dny:

- 2. a 4. prosince v době od 08:00 do 16:30 hodin, mimo 11:30 – 12:30.
- 3. a 5. prosince v době od 08:00 do 14:00 hodin, mimo 11:30 – 12:30. **(MěÚ)**

Sbírka na dětskou onkologii

Letos se i v Hranicích opět rozběhne sbírka pro dětskou onkologii v Brně a čtyřletého Jonáška Brázdila. Začíná 14. listopadu a končí již pátým Vánočním koncertem 14. prosince v Kulturním domě v Loukově. Koncert začíná v 15 hodin a jste na něj srdečně zváni. Zapečetěné pokladničky budou na stejných místech jako v minulých letech. **(bak)**

Evangelický kostel čeká oprava a dostavba

Dlouhá léta připravovaná rekonstrukce a dostavba kostela Českobratrské církve evangelické na Šromotově náměstí se v září rozběhla. Dnes působí kostel, který je kulturní památkou, zanedbaným dojmem. Opadávající omítka už po několikáté nezvládá vliv soli, kterou je kostelík prosolen ještě z dob, kdy byl skladištěm soli. Ale rozsáhlá a velmi nákladná rekonstrukce se připravuje již několik let.

Prvním velkým krokem byla výměna šindelové střechy v roce 2010. Prakticky od té doby Far-ní sbor Českobratrské církve evangelické v Hranicích podniká kroky k tomu, aby byl kostel opraven, a zároveň, aby poskytoval komfortnější zázemí a byl tak více otevřen veřejnosti.

Byl vypracován projekt na celkovou rekonstrukci kostela a na přístavbu, kterou schválila

i Státní památková péče. V době solární přílehlá ke kostelu z každé strany jedna menší budova, přístavba bude ale provedena jen z jedné, jihozápadní strany a bude vypadat velmi podobně.

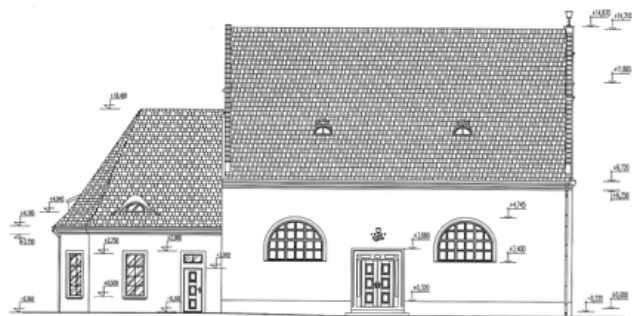
Jde ale o nákladný projekt, na který se velmi těžce shánějí prostředky. Skládá se z několika částí, které spolu vzájemně souvisí.

V místě přístavby vede přes pozemek kanalizace, která se musí nejprve přemístit. Tato přeložka je vyčíslena na asi 1,2 milionu korun a hradí ji evangelická církev ze svých prostředků. Realizace je plánována na říjen a listopad letošního roku. Další fází je přístavba ke kostelu, která bude hrazena z evropské dotace, kterou evangelická církev získala na provozování komunitního centra. Ta by se měla uskutečnit v období 2020 - 2021.

A ve třetí fázi se jedná o postupnou rekonstrukci stávající stavby. Realizace bude probíhat postupně a byla započata již v září opravou štítové strany kostela, kde bude stát přístavba. Financování této části probíhá za podpory ministerstva kultury v rámci programu „Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšíře-

nou působností v roce 2019“ a z grantového programu města Hranic na opravu památek a evangelické církve. Celkové náklady na rekonstrukci a přístavbu ke kostelu jsou předběžně odhadnuty na 9 milionů korun a jsou pokryty z více zdrojů. Zatím se nám podařilo zajistit zhruba dvě třetiny prostředků.

Mgr. Pavlína Lukášová, farářka

Takto bude vypadat kostel po přístavbě. Zdroj: Českobratrská církev evangelická

Klub seniorů si připomněl patnáct let činnosti

Před patnácti lety město opravilo budovu Na Náspech 57. V domě se zajímavou historií (byly zde například městské lázně nebo chudobinec) začal od 4. října 2004 působit Klub seniorů, který navázal na činnost na Klubu důchodců. Začínal skromně, měl asi 30 členů, zanedlouho se z něj ale stal fenomén, který zasáhl téměř všechny starší občany Hranic. Jen málokterý se nikdy nezúčastnil žádné akce klubu. Jen počet registrovaných členů se již několik let pohybuje okolo šesti set osob.

Co ale stojí za takovým vzestupem činnosti klubu? Znamé úsloví praví: Za vším hledej ženu. V tomto případě ženy. Vedení klubu se ujala Dagmar Strnadová a spolu s Danuší Čajkovou a dalšími rozvíjela a rozjela řadu nových, pestřejších aktivit. Důležitou podporu přitom našly ve vedoucí odboru sociálních věcí městského úřadu Anně Sommerové. „Začátky však nebyly snadné, dokonce jsme chodily po náměstí a lákaly kolemjdoucí na naše akce,“ zavzpomínala Danuše Strnadová. Zanedlouho však už měl klub spíše opakné problémy – jak masu zájemců zvládnout. Počet členů totiž raketově narůstal.

Výhodou pro členy je, že každý si může v činnosti klubu nalézt oblast, která ho zajímá, počínaje sportovními aktivitami, jako jsou například rehabilitační cvičení, bossu, zumba, spinning,

Klub seniorů se vydal na Lago di Garda. Foto: Zdeněk Složil

stolní tenis, plavání, pétanque, golf. Dále se pořádají turistické výlety, cyklovýlety, poznávací zájezdy nebo čtrnáctidenní rekondiční pobyty. Jsou organizovány i několikadenní zájezdy nejen po Česku či Slovensku, ale i do dalších evropských zemí, v poslední době například na Lago di Garda.

Klub se věnoval i různým školením pro seniory, velmi navštěvované byly například kurzy počítačových dovedností nebo výuka cizích jazyků. Členové navštěvují kulturní akce v Hranicích, pořádají ale také zájezdy do okolních měst na divadelní představení a na koncerty. Nejsou však jen pasivními příjemci, již mnohale touto tradicí má v klubu Zpívání pro radost. Oblíbené jsou také různé přednášky, například cestopisné nebo praktické. Klub pořádá

i řadu dalších akcí, lze zmínit třeba pečení perníčků, výrobu vánočních dárků nebo v posledních letech zdobení jednoho z vánočních stromků na náměstí. Nelze opomenout každoroční jarní a podzimní úklid budovy a okolí.

Velkou každoroční akcí bývá Den otevřených dveří – společné setkání, kdy se představuje činnost klubu, promítají se snímky z uplynulých akcí, prohlíží se kroniky klubu. Snaha kronikářek o co nejdůkladnější zachycení činnosti klubu si zaslouží velké uznání. Právě nad kronikami se členové scházejí, probírají úspěšné akce, ale také plánují nové aktivity. První kronikářkou byla paní Zdeňka Poledňáková, po ní převzala roli kronikářky Zdena Složilová, dnes ji píše Pavlína Mazurová. Klub má i vlastní prostor na webu města,

o který se stará Jitka Skřídlová. Postupně docházelo i k obměně vedení klubu, po sedmi letech vystřídal Danuši Čajkovou Zdenka Vymětalíková.

Do klubu samozřejmě nechodí jen ženy, i když ty převládají. „Společné klubové akce moc pomohly vdovám, měly kam zajít, měly si s kým popovídat. Našly si tu nové kamarádky, se kterými začaly chodit třeba na kafe,“ doplnila Zdenka Vymětalíková.

Členové klubu se nyní začínají chystat na zimní období. Nikoliv ale na zimní spánek. „V zimě vyrážíme na běžky nebo na sjezdovky. A začínáme plánovat aktivity na příští rok,“ uvedla Dagmar Strnadová, která byla za dlouholeté vynikající výsledky Klubu seniorů nominována na Cenu města Hranic za rok 2019. (bak)

Člověk v tísní pomáhá rodinám v Hranicích

Někdy může změna zaměstnání, ztráta partnera nebo nemoc způsobit problémy, které změni životní situaci rodiny. Organizace Člověk v tísní pomáhá tyto potíže řešit, poskytuje prostřednictvím poradenství podporu lidem v tíživé sociální situaci. Pracovníci pomáhají lidem řešit i jiné situace, jako jsou dluhy, problémové vztahy v rodině, potíže s nájemními nebo pracovní právními vztahy, pomoc s péčí o dítě a jeho rozvoj a další. Služby organizace Člověk v tísní jsou bezplatné. Konzultační hodiny probíhají v Hranicích na Masarykově náměstí č. 122, a to každou středu od 9 do 11 hodin, a na Úřadu práce v Hranicích každé pondělí od 13:30 do 15:30. Přijít může kdokoliv, bez objednání. Kontaktovat lze také Janu Zbožíňkovou (jana.zbozinkova@clovekvtsni.cz). Více informací na clovekvtsni.cz/olomouc.

Děti ze školky Šromotova pastelka uspěly v celostátní výtvarné soutěži

Druhé a třetí místo v celostátní výtvarné soutěži získaly děti ze školky Šromotova pastelka. Soutěž s názvem Šťastné stáří očima dětí vyhlásila společnost Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, z.s. pod záštitou Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a izraelským velvyslanectvím. Soutěž byla rozdělena do šesti kategorií a vybíralo se z jednoho tisíce obrázků.

Je až neuvěřitelné, že zrovna dvě děti ze školky Šromotova pastelka obsadily nejvyšší příčky. Zdeněk Bartoš se umístil na třetím místě a Pavlíček Šváček na druhém místě v kategorii „Děti do 5 let“. Zdeněk nakreslil obrázek s názvem „S babičkou ve vláčku“ a Pavlíček obrázek s názvem „S dědečkem hraji tenis“. Bylo velice milé, že kromě rodičů a sourozenců děti se vyhlášení soutěže zúčastnili také prarodiče, které děti ztvárnily.

Děti přebíraly ceny od moderátora akce Vladimíra Hrona, akademického malíře Kristiana Kodeta, izraelského velvyslance pana Daniela Merona, prezidenta APSS ČR pana Ing. Jiřího Horeckého Ph.D., MBA a náměstkyně MPSV ČR paní Mgr. Zuzany Jentschke Stöcklové. Do soutěže jsme se letos zapojili poprvé. Za zrozením soutěžní kategorie „Děti žijící v Izraeli“ je patronka soutěže Veronika Žilková.

Malování obrázků proběhlo v červnu, slavnostní vyhlášení soutěže a předání cen 7. října v nádherných historických prostorách pražských Emauz. Naše děti dostaly hodnotné ceny a jejich obrázky budou putovat po republice a po světě. Nejprve budou vítězné práce k vidění ve foyer ministerstva práce a sociálních věcí a mimo jiné také v české škole v Tel Avivu.

Tímto bych chtěla velice poděkovat rodině Zdeněka Bartoše, Pavlíčka Šváčka a také paní Janě Černé, zástupkyni vedoucího odboru školství, kultury a tělovýchovy Města Hranice, za podporu.

Bc. Martina Polláková, vedoucí učitelka MŠ Šromotova pastelka Hranice

Foto: MŠ Šromotova pastelka

Odpady v domácnosti

„Kam s ním?“ Touto otázkou se zabýval už Jan Neruda, a to řešil pouhý starý slavník. Po nás dnes zbývá nesrovnatelně větší množství odpadu, a to v pestrosti, o které se slavnému literátovi nesnilo ani v nejhorších snech. Plasty, tetrapaky, papír, kovy, žárovky, pneumatiky, elektrospotřebiče, baterie, různé spreje, zkrátka všechno možné.

Na rozdíl od konce 19. století máme ale také mnohem širší

paletu možností, jak s odpadem naložit. A je to nezbytné, jinak by nás odpadky brzy zcela zaplavily. S odpady je ale třeba správně nakládat. Bez toho bychom za chvíli nežili v domech, ale spíše na skládkách. O tom, zda dáme nový život odpadu, který vyhazujeme, rozhoduje právě my.

Nejlepší a nejlacinější řešení je vzniku odpadů předcházet. A když už vznikne, tak ho roz-

třídit a co možná největší množství odpadu recyklovat. Když například vyhodíme plastový kelímek do směsného odpadu, nedáme tak použitému obalu šanci na další využití a jednoduše jej znehodnotíme. Navíc, skládky nejsou nafukovací.

Pokud odpady už doma správně roztřídíme, čeká je recyklace a další nový život v podobě výrobků, které běžně používáme. Navíc podle zákona

185/2001 Sb. je každý povinen zbavovat se odpadů předepsaným způsobem. Jaký je předepsaný způsob konkrétně pro Vaši domácnost, zjistíte v obecně závazné vyhlášce č. 2/2018, kterou najdete na webových stránkách města <https://www.mesto-hranice.cz/clanky/obecne-zavazne-vyhlaske-mesta>. Další informace o třídění odpadů naleznete na www.ekokom.cz a www.jaktridit.cz.

Jak s odpady nakládat?

Nejsnadnějším způsobem, jak třídit odpad, je už v místě vzniku, a to ve vašich domácnostech. Tedy už ve chvíli, kdy obal nebo určitá věc dosloužila a my se jí chceme zbavit. Stačí obal, který právě dosloužil, hned hodit do koše na tříděný odpad, krabice nebo do tašek na třídění odpadu, které si stále můžete bezplatně vyzvednout na Městském úřadě Hranice, Pernštejnské nám. 1, ve 2. patře, kancelář č. 316.

Ze zkušeností vyplývá, že průměrná česká domácnost nejvíce produkuje papír a plasty. Na tyto dva druhy odpadů by měl být prostor pro odkládání tohoto druhu odpadu největší. Na střepy z rozbitého skla je nejlepší plastová krabice a nápojový karton sbíráme společně s plastem.

Tím, že odpady třídíme, se uvolní místo v koši na směsný odpad a nemusíme s ním chodit tak často nebo nám vystačí menší koš. Tříděný odpad můžeme do speciálních kontejnerů odnášet jednou za týden nebo i méně často. To ovšem platí pouze v případě, že do něj vyhazujeme opravdu prázdné a co nejméně znečištěné obaly, proto je občas lepší kelímek od jogurtu lehce propláchnout, nebo přidat do myčky na nádobí. Je tedy jen na každém z nás, jak si doma třídění zařídí. Pokud ale máte dobrý nápad, chcete se o něj podělit s ostatními, můžete nám poslat vlastní fotografii, jak jste si zařídili třídění odpadů doma, na adresu podatelna@mesto-hranice.cz.

Odpadové hospodářství stojí město miliony

Ilustrační foto. Foto: Petr Bakovský

Značnou částku si vyžaduje hospodaření s odpady. Jen komunální odpad bude letos město stát téměř 13 milionů. V této částce je zahrnut i jarní a podzimní svoz kontejnerů na biologicky rozložitelný odpad, svoz ze špatně přístupných lokalit nebo svoz ze zahrádkářských kolonií. Příjmy z poplatků od občanů však tvoří pouze 9,4 milionu korun. To znamená, že jen na svoz a likvidaci komunálního odpadu město přes tři miliony ročně doplácí.

To ale nejsou všechny náklady na likvidaci odpadů. Jen tříděný odpad přijde město na dalších 7,7 milionu. Z toho činí nejvíc provoz sběrného dvora, a to 3,7 milionu. Svoz tříděného odpadu pak stojí 2,8 milionu, další částky stojí opravy a udržování kontejnerů a biologicky rozložitelný odpad. Příjem z vytríděného odpadu nedosahuje ani dva miliony korun. Na tříděný odpad tak město doplácí téměř 6 milionů.

Do odpadového hospodářství pak spadají i další drobnější výdaje. Například odstraňování černých skládek stojí téměř 100 tisíc korun. Mobilní svoz nebezpečného odpadu z místních částí dalších 54 tisíc korun. Celkem tedy město doplácí téměř 10 milionů korun a tato částka v příštích letech rozhodně nebude klesat, spíše naopak.

Na třídění odpadu si mohou lidé ještě bezplatně vyzvednout tašky na Městském úřadě Hranice, Pernštejnské nám. 1, ve 2. patře, kancelář č. 316. Foto: Petr Bakovský

Komunální odpad

Komunální odpady jsou řazené mezi odpady ostatní. Patří mezi ně všechny odpady vznikající na území obce při činnosti domácností, malých živnostníků, ale i obcí samotných.

Komunální odpad můžeme jednoduše rozdělit na **vytríditelné složky komunálního**

odpadu (sklo, papír a plasty včetně nápojových kartonů), **nebezpečné odpady** (chemikálie z domácností, nepoužitá léčiva, ale také obaly znečištěné nebezpečnými látkami, např. plechovky od barev a ředidel nebo baterie a zářivky, které nám přestaly sloužit.)

Patří sem také **směsný komunální odpad** (nevytríděný, zbytkový odpad) a **biologicky rozložitelný komunální odpad** (zbytky z domácností rostlinného původu, např. nespouštěvané ovoce a zelenina, uschlé rostliny, zbytky z údržby zahrad, např. posekaná tráva, listy, větve, odumřelé

rostliny apod., ale také odpady vzniklé činností obcí při údržbě zelených ploch a parků).

Dále se v rámci obcí jako odpady řeší také **kovy a objemný odpad** (starý nábytek, koberce, toalety, kuchyňské linky, elektrotechnika, drobný stavební odpad atd.).

Sklo

Sklo se vhazuje do zeleného nebo bílého kontejneru. Pokud jsou k dispozici oba, je důležité třídít sklo i podle barev: Barevné do zeleného, čiré do bílého. Pokud máte kontejner na sklo jen jeden, pak do něj dávejte sklo bez ohledu na barvu. Vytríděné sklo není nutné rozbíjet, bude se dále třídít! Díky svým vlastnostem se dá skleněný odpad recyklovat do nekonečna. Nejvíce rozšířené jsou dva druhy barevného skla. Zelené, kterému jeho barvu dodávají sloučeniny chromu, a hnědé, které je hnědé díky sulfidu železa.

ANO

Do zeleného kontejneru můžeme vyhazovat barevné sklo, například lahve od vína, alkoholických i nealkoholických nápojů. Vhodit do zeleného kontejneru můžete také tabulové sklo z oken a ze dveří.

Do bílého kontejneru vhažujte sklo čiré, tedy sklenice od kečupů, marmelád či zavařenin, lahve od nápojů, roztřité skleničky, skleněné misky a misky. Skleničky mohou být nevymyté.

NE

Do těchto nádob nepatří keramika a porcelán. Nepatří sem ani autosklo, zrcadla nebo třeba drátované sklo, zlcená a pokovená skla. Varné a laboratorní sklo, stejně jako sklokeramika do zeleného kontejneru také nepatří. Vratné zálohované sklo vracíte zpět do obchodu.

Plast a nápojový kartón

Plast i nápojové kartóny patří do žlutého kontejneru.

Plasty v průměrné české popelnici zabírají nejvíce místa ze všech odpadů, proto je nejdůležitější jejich třídění, ale i sešlápnutí či zmačkání před vyhozením. Mimo níže uvedených značek do těchto kontejnerů můžete vyhazovat i odpady označené číslem 7.

Nápojový kartón známý jako krabice na mléko nebo víno. Vhazují se do kontejnerů různých barev a tvarů, ale vždy označených oranžovou nálepkou, případně do oranžových pytlů. Záleží na tom, jak má obec systém sběru nápojových kartonů nastavený. Na nápojových kartonech jsou tyto značky:

ANO

Do kontejnerů na plasty patří fólie, sáčky, plastové tašky, sešlápnuté PET láhve, obaly od pracích, čistících a kosmetických přípravků, kelímky od jogurtů, mléčných výrobků, balící fólie od spotřebního zboží, obaly od CD disků a další výrobky z plastů.

Pěnový polystyren sem vhažeme v menších kusech.

NE

Naopak sem nepatří mastné obaly se zbytky potravin nebo čistících přípravků, obaly od žiravín, barev a jiných nebezpečných látek, podlahové krytiny či novodurové trubky. Nepatří sem například obaly od kávy a různých potravin v prášku. Neodhazujte sem ani nápojové kartony obsahující zbytky nápojů a potravin.

Papír

Papír patří do modrého kontejneru. Ze všech tříděných odpadů právě papíru vyprodukuje průměrná česká domácnost za rok hmotnostně nejvíce. Modré kontejnery na papír bývají nejsnazším způsobem, jak se ho správně zbavit. Alternativu pak poskytuje sběrný dvůr nebo sběrné suroviny, které nejsou vždy dostupné, na druhou stranu nabízejí za papír roztríděný podle druhů finanční odměnu.

ANO

Vhodit sem můžeme například časopisy, noviny, sešity, krabice, papírové obaly, cokoliv z lepenky nebo knihy. Obálky s fóliovými okénky sem můžete také vyhazovat. Nevadí ani papír s kancelářskými sponkami. Zpracovatelé si s nimi umí poradit. Bublinkové obálky vhažeme pouze bez plastového vnitřku. Krabice rozložte nebo sešlápněte, aby zabíraly co nejméně místa. Pokud z nich odstraníte izolepu, nic tím nezkažte.

Dokumenty obsahující vaše osobní data, vždy roztrhejte.

NE

Do modrého kontejneru nepatří celé svazky knih (vhazovat pouze bez vazby, ve větším počtu patří na sběrný dvůr), uhlový, mastný nebo jakkoliv znečištěný papír. Tyto materiály nelze už nadále recyklovat. To samé platí o termopapíru (účtenkách). Pozor, použité dětské pleny opravdu nepatří do kontejneru na papír, ale do popelnice!

Elektrozařízení a baterie

místa zpětného odběru

Staré a nefunkční elektrické spotřebiče podléhají tzv. „zpětnému odběru“, který zajišťují specializované firmy. Místa, kde můžete zdarma odkládat takové vysloužilé výrobky, jsou označována jako „Místa zpětného odběru“ - sběrný dvůr, prodejny elektro. Na vybraných kontejnerových stáních jsou umístěny kontejnery na drobné elektrospotřebiče a baterie.

ANO

Do kontejnerů umístěných na kontejnerových stáních ve městě patří baterie a drobné elektrozařízení, např. telefony, kalkulačky, rádia, drobné počítačové vybavení, discmany, elektronické hračky a podobně.

NE

Do kontejnerů umístěných na kontejnerových stáních ve městě nepatří televizory, počítačové monitory, zářivky, úsporné žárovky a velké domácí spotřebiče, např. ledničky, pračky, myčky a podobně. Tyto je nutno odvézt na místo „Místo zpětného odběru“. Další variantou je odvézt je do sběrného dvora společnosti Ekoltes, a.s. Tam je možné odevzdat kompletní elektrospotřebiče, lednice a mrazáky, ale třeba i zářivky, výbojky a autobaterie.

Kovy

V posledním roce město umístilo na 20 kontejnerových stání šedé nádoby na třídění kovových obalů a tyto šedé nádoby budou stále doplňovány i na ostatní stání. Jsou určeny především na sběr plechovek a drobnějšího kovového odpadu. Hlavním místem pro sběr většiny kovových odpadů stále zůstávají sběrné dvory a výkupny druhotných surovin, kde za ně dostanete i peníze.

ANO

Do kontejnerů patří drobnější kovový odpad, který lze skrz otvor bez problémů prostrčit – typicky plechovky od nápojů a konzerv, kovové tuby, alobal, kovové zátky, hřebíky, šroubky, kancelářské sponky a další drobné kovové odpady.

Na sběrný dvůr lze kromě těchto menších odpadů odvážet i další kovové odpady – trubky, roury, plechy, hrnce, vany, kola a další objemnější předměty. Samostatnou kapitolou jsou kovové elektrospotřebiče, které lze na sběrném dvoře odkládat pouze kompletní.

NE

Do kontejnerů na ulici nepatří plechovky od barev a jiných nebezpečných látek, tlakové nádoby se zbytky nebezpečných látek, ani domácí spotřebiče a jiná vysloužilá zařízení složená z více materiálů. Tyto druhy odpadů se třídí na sběrném dvoře samostatně. Nepatří do nich ani těžké nebo toxické kovy, jakou jsou olovo či rtuť. Samostatnou kapitolou pak tvoří autovraky, jež převezmou a doklad o ekologické likvidaci vystaví na vrakovištích.

Bioodpad

kompost

Jedná se o biologicky rozložitelný odpad pocházející především z údržby zahrad, ale i kuchyní. Některé obce a města v ČR organizují pro své občany jejich oddělený sběr. K tomuto sběru se pak nejčastěji využívají hnědé odvětrávané popelnice, nebo mobilní sběry, případně je možné je odkládat na sběrném dvoře. Bioodpady je také možné jako jediné legálně využít na zahradách v zahradních kompostérech nebo komunitních a obecních kompostárnách.

Více informací naleznete na www.ekodomov.cz

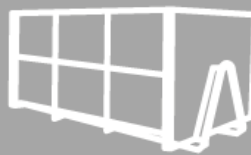
ANO

Do popelnic a kompostérů patří odpad z domácnosti rostlinného původu, např. zbytky ovoce, zeleniny, dále rostlinný odpad ze zahrad, např. listí, tráva, zbytky rostlin, piliny, dřevní štěpky z keřů a větví stromů (nikoliv celé větve!), spadlé ovoce a podobně, skořápky z vajíček, malé množství hlíny z květináčů a čistý nepolepený a barevně nepotříštěný papír (i lepenkový).

NE

Do kontejnerů nepatří mrtvá zvířata, zbytky masa, kosti, potraviny vyrobených z použitím masa a mléčných výrobků. Do popelnice není možno ukládat dlouhé a rozměrné kusy větví a větve o větším průměru než 50 mm.

Velkoobjemový odpad

sběrný dvůr

Jedná se např. o starý nábytek, koberce, linolea, umyvadla, toalety, kuchyňské linky, elektrotechniku, drobný stavební odpad atd.

Tyto odpady můžete odvézt na sběrný dvůr. V případě, že v určitém časovém úseku produkuje těchto odpadů velké množství – provádíte např. rekonstrukci domu, objednejte si a zaplatte přistavení velkoobjemového kontejneru u specializované firmy.

Ale pozor, velké kusy zdiva a další zbytky po stavebních úpravách jsou považovány za stavební odpad. Jeho likvidace je zpoplatněna. Na stavební suť je rovněž možné objednat kontejner – a to i včetně odvozu.

Nebezpečný odpad

sběrný dvůr

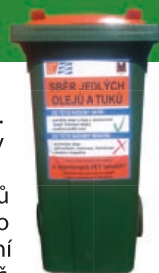
Tyto odpady nebo obaly jimi znečištěné mají nebezpečné vlastnosti, které mohou ohrozit zdraví lidí a životní prostředí. Proto musí být využity, či odstraněny ve speciálních zařízeních. Tyto odpady nepatří do běžné popelnice na směsný odpad. Jedná se např. o barvy, lepidla, rozpouštědla, oleje, pesticidy, léky a domácí chemikálie.

Nebezpečné odpady můžete odkládat do sběrného dvora, nebo využít mobilního sběru v místních částech města. Když si nevíte rady s nějakým prázdným obalem, podívejte se na jeho etiketu, vždy by měla být na jeho obalu informace, jak s daným obalem naložit. Staré léky můžete vrátit do jakékoliv lékárny.

Jedlé oleje a tuky

Město od 1. 1. 2020 chystá rozmístění nádob na ukládání použitých rostlinných olejů z domácností. Jedná se o nákup 20 ks 120 l popelnic zelené barvy s oranžovým víkem a vhozovým otvorem.

Nádoby na ukládání rostlinných olejů a tuků budou umístěny na vybraná stanoviště tříděného odpadu ve městě a místních částech – umístění bude zveřejněno na webových stránkách společnosti Ekoltes Hranice a.s. a na webových stránkách města a dále v Hranickém zpravodaji. Dvě nádoby budou umístěné také na sběrném dvoře společnosti Ekoltes.

ANO

Do kontejnerů patří použité jedlé oleje a tuky z domácností, např. fritovací oleje, ztužené jedlé tuky.

NE

Do kontejnerů nepatří technické oleje, např. motorové, převodové, tlumičové, maziva a kapaliny.

Občané musí oleje odkládat do nádob v plastových lahvích, které vhodí do nádoby otvorem ve víku nádoby, nikoliv ve skle.

Občany města Hranic žádáme, aby co možná nejvíce předcházeli vzniku odpadu a vzniklý odpad co nejvíce roztřídili.

Služby v odpadovém hospodářství městu zajišťuje akciová společnost Ekoltes Hranice, na jejích webových stránkách najdete podrobnosti a aktuální provozní doby zařízení a harmonogramy svozu.

Bez většího třídění budou poplatky za odpad výrazně vyšší

Zvyk je železná košile, a proto většina z nás nemá ráda změny. Pokud však nebudeme zavádět změny při likvidaci odpadů (ZSKO), budeme platit finanční částky, které se nám nebudou líbit. ZSKO je zbytkový směsný komunální odpad, který vytváříme my občané.

Česká republika je členem Evropské unie a zde byly vytvořeny limity pro zacházení se ZSKO.

Zbytkový se nazývá proto, že některé položky 20 až 30 % jako sklo, papír nebo kovy už se v ZSKO nacházejí okrajově. Bohužel 70 % odpadu, tedy ZSKO, se ukládalo a ukládá na skládky. To bude od roku 2024 zakázáno. Naše město ukládá ročně přibližně 5 až 6 tisíc tun takového odpadu. Olomoucký kraj 130 až 150 tisíc tun.

Tento materiál byl dlouhodobě analyzován. Zjednodušeně má nějakou skladbu. Lze jej tedy částečně dále využívat, recyklovat nebo vracet do půdy. Je možné jej také energeticky využívat. Z tohoto důvodu se již od roku 2010 neustále zpřísňuje legislativa EU i ČR.

Ta dnes říká: „Jste povinni ze ZSKO vybrat veškeré položky biologicky rozložitelné (BRKO – biologicky rozložitelný komunální odpad), které zpracujete na kompostárně. Dále je nutné důsledně oddělit papír, sklo, kovy a plasty a tyto vrátit do oběhu ke zpracování. Zůstatek je třeba rozdělit na energetickou surovinu a konečný zbytek (zhruba 15 %), který může být jako jediný uložen na skládce komunálního odpadu.“

Energetická surovina ze ZSKO se dále dělí na licencovaný upravený zbytek, tedy TAP (tuhé alternativní palivo) a zbytek určité energetické hodnoty pro ZEVO (zařízení pro energetické využití odpadu). Palivo TAP užívá dnes k výrobě například Cement Hranice, a to za celkem přísných pravidel i kontroly.

Vedení města musí logicky na tuto situaci reagovat. Zavádíme barevné popelnice na sběrná místa, kde naši občané odkládají sklo, papír a plasty. Máme připraven projekt modernizace sběrného dvora, který budeme realizovat v roce 2020. Začneme modernizovat kompostárnu,

aby technologicky vyhovovala současným i budoucím požadavkům. Součástí třídění je i distribuce hnědých popelnic na biologicky rozložitelný odpad k rodinným domům. Současná analýza ukazuje, že pokud je v domácnosti důsledně oddělen papír, plast a sklo, zůstává v odpadu ještě 20 až 30 % biologicky rozložitelného odpadu. Ten potřebujeme dostat na kompostárnu. Třídění chce rozum. Osobně doma vše zkouším.

Chvilí trvá, než rodina začne důsledně oddělovat každý papírový obal od sýru, třídít veškeré plastové drobnosti a neodhazovat do odpadu nic od slupek po různé zbytky zeleniny. Po 14 dnech je najednou běžná popelnice poloprázdná. Hnědou popelnici je potřeba využívat s rozumem. Pokud ji den po vývozu naplníme nahnělým ovocem, nebo jinými rychle se rozkládajícími zbytky, nevoní. Já ji začínám plnit týden před vývozem. Nejprve trvalejší zbytky ze zahrady, pak nějakou trávu a nakonec problematickou část, kterou si nechávám na kompostéru. Nic pak neteče ani nezapáchá.

Jiří Kudláček

Stát bude postupně zvedat sankce, ceny pro ukládání a zvyšovat kontrolní činnost. Žádný politik s tím nic neudělá, protože vedení města státní správe nevelí. V současné době tedy tomuto problému věnujeme velkou pozornost. Naším cílem je odpad likvidovat racionálně, neplatit nikde víc, než budeme muset, a vyhnout se nastaveným sankcím. Již dnes naše město doplácí na likvidaci odpadu kolem 10 milionů korun.

Jiří Kudláček, starosta města

Kde najdete informace o třídění odpadu?

Informace, podle kterých byste se měli při třídění odpadu řídit, naleznete přímo na barevných sběrných nádobách. Na kontejnerech jsou umístěny nálepky, které přesně popisují, co do nich patří a co ne. Způsob odkládání a třídění je upraven obecně závaznou vyhláškou č. 2/2018, kterou najdete na webových stránkách města <https://www.mesto-hranice.cz/clanky/obecne-zavazne-vyhlaskey-mesta>.

Potřebné informace se dozvíte také přímo ve sběrném dvoře společnosti Ekoltes, a.s. Tato společnost zajišťuje městu většínu služeb spojených s likvidací odpadů. Na jejích webových stránkách <http://ekoltes.cz/katalog/odpady/> naleznete aktuální informace.

Hranice třídí, získaly Elektrooskara

Že občanům města Hranic není životní prostředí lhostejné a že se snaží odpady třídít, svědčí i porovnání s dalšími městy Olomouckého kraje. Letos jsme například dosáhli nejlepšího výsledku v rámci kraje ve sběru vyřazených elektrozařízení v kategorii „Obec nad 10 000 obyvatel“. V roce 2018 nasbírali obyvatelé Hranic téměř 100 tun elektroodpadu (95,5 t). V porovnání s rokem 2017, kdy se nasbíralo 59,2 tun elektroodpadu, to činí 61procentní nárůst, největší v Olomouckém kraji. Město tak získalo Elektrooskara za loňský rok. Soutěž již popáté pořádá akciová společnost Elektrowin, která se sběrem vyřazených elektrozařízení zabývá, s podporou Olomouckého kraje.

Město podporuje třídění, rozšířilo kontejnerová stání

K tomu, aby občané měli lepší možnost třídění odpadu, letos město Hranice rozšiřovalo kontejnerová stání a pořídilo popelnice na biologicky rozložitelný odpad.

Zároveň ale usiluje o to, aby kontejnerová stání co nejméně hyzdila své okolí. Proto tam, kde je to možné, budujeme podzemní kontejnerová stání. První vzniklo loni v rámci regenerace sídliště Nová, dvě další přibyla letos. Kontejnery na tříděný odpad tak přestanou hyzdit okolí na třídě 1. máje u restaurace Ducati a také v Drahotuších u nákupního střediska. V tomto trendu chceme pokračovat, jejich umís-

ťování však není jednoduché, zejména kvůli inženýrským sítím.

Další čtyři kontejnerová stání byla rozšířena. Jednalo se o lokality v blízkosti supermarketu Albert na třídě 1. máje, dalších dvou na sídlišti Kpt. Jaroše poblíž garáží a nedaleko dětského hřiště a v ulici K. Čapka. Celá akce stála přes 3 miliony korun. Na tento projekt získalo město dotaci z Evropské unie - Evropského fondu pro regionální rozvoj - Operačního programu životní prostředí. Zároveň byl z této dotace financován i nákup 2 860 popelnic pro biologicky rozložitelný odpad. Ty byly v létě postupně nabízeny k zápůjčce k rodinným domům v Hranicích.

Nové podzemní kontejnerová stání v Drahotuších. Foto: Vlasta Zapatořová

TEMATICKOU PŘÍLOHU PŘIPRAVILI:

Petr Bakovský a Kateřina Cyžová

Sametová revoluce – 30 let svobody

Výstava Vánoce za totáče nabídne i atmosféru 80. let

Atmosféru sametové revoluce roku 1989 v Hranicích připomene výstava k 30. výročí sametové revoluce „Vánoce za totáče“. Do roku 1989 v Hranicích nahlédneme prostřednictvím fotografií, dobových plakátů, letáků a tiskovin, které budou zasazeny do kulis tehdejších příbytků, takže návštěvníci uvidí typickou kuchyni, obývací a dobové předměty. Vernisáž výstavy se uskuteční **ve středu 13. listopadu 2019 v 17 hodin**. Výstava potrvá do 9. února 2020. Připomeňme si dobu před listopadem 1989.

Na výstavě bude k vidění i bydlení v 80. letech. Ilustrační foto

Zakázané rozhlasové stanice

Jednou z možností, jak zjistit, co se doma i ve světě opravdu děje, byl poslech zahraničního vysílání. Nejznámější stanice byly BBC, Hlas Ameriky, Svobodná Evropa. Tato rádia šířila objektivní informace v diktátorských režimech, tedy i v tehdejší socialistické Československu. Poslouchat tyto stanice znamenalo „mít problém“, protože takzvaná štvavá rádia rozvracela republiku. Většina lidí je poslouchala potají a dětem vysvětlovala, že o tom nemají říkat ve škole. Soudruzi

poslech těchto rádií ztěžovali, jak se dalo. Každoročně vynakládali desítky milionů korun na takzvanou rádiovou obranu státu – což bylo rušení vysílání zakázaných stanic. Pro poslech Svobodné Evropy si člověk mohl doma sestavit speciální anténu, která rušičku zase odrušila.

Tuzex: prodejna pro vyvolené

Tuzex neboli tuzemský export, státní podnik zahraničního obchodu, byla prodejna pro vyvolené. Daly se v ní sehnat věci,

které se jinde v Československu sehnat nedaly. Byly totiž ze západu. Šlo o u nás neprodávané či nedostatečné zboží: svetry, texasky, čokolády, cigarety, parfém, módní výstřelky, plastové kravaty na gumičce, ale také věci denní potřeby jako pračky, magnetofony, a dokonce i automobily. Problémem bylo, že se v Tuzexu nedalo platit korunami, ale speciálními poukázkami, zvanými bony, které ale nebyly pro každého. Rozvinul se s nimi černý trh. Před prodejny Tuzexu postávali veksláci v kožených bundách a vábili kolemjdoucí zaříkadlem: „Bony, bony.“

Jak se cestovalo do NDR

Do Východního Německa, do NDR, se v minulém režimu pořádaly zájezdy na nákupy. Jelikož některé věci se do socialistického Československa dovážet nesměly, museli jste vyplnit jistý formulář. Před cestou do něj bylo třeba uvést, kolik si do ciziny vezete peněz, a při návratu seznam věcí, které jste nakoupili.

A jelikož měla většina cestujících ulité peníze navíc a nekupovala jen zboží, co se smělo dovážet, nastalo vždy před od-

jezdem dilema, kam s ním. Nové oblečení si proto lidé oblékali na sebe a předstírali, že už je mají dlouho, a oblečení, ve kterém přijeli, museli obětovat v cizině.

Zakoupenou novou módu tak měli cestující oblečenou na sobě v několika vrstvách, schovávali si do kapes a pod bundy elektroniku, například nový fotoaparát. Oblékali si na sebe dokonce také věci, které si na sebe normálně neoblékáte, například záclony, ubrusy nebo lůžkoviny.

Co byly Akce Z?

Akce Z byla dobrovolná neplacená pracovní činnost obyvatel. Podle vládního nařízení z roku 1959 se jí říkalo zvelebování. Jednalo se o výpomoc v oblastech, kde státní či obecní správa své úkoly nezvládla, ať již z finančních důvodů nebo v důsledku špatného plánování.

Brigádníci o víkendy skočili do montérek a začali nafasovaným nářadím zvelebovat své okolí. Ze začátku se uklízela sídliště a parky, vysazovaly se květiny a stromy nebo natíraly lavičky. Později však akce Z začaly mimo původně zamýšlené občanské svépomoci zahrnovat i obsáhlejší akce. Jednalo se například o výstavbu a modernizaci bytů, stavbu kanalizace. Bylo tak postaveno mnoho prodejen smíšeného zboží v menších obcích i některé kulturní domy ve městech. Nutno přiznat, že většinou poněkud diletantským způsobem. Nejsme přece všichni inženýři, no ne? Nářadí či stavební materiál byl vesměs rozkrádán. Tehdy přeci všechno bylo všech.

Pouze zdánlivě se jednalo o dobrovolnou akci, ve skutečnosti byl na každého občana vykonáván jistý nátlak. Účast na akcích byla dokumentována a s občany, kteří se odmítli zúčastnit, byly vedeny pohovory. (ms)

Diskuzní večer: Listopad 89 v Hranicích

Tricáté výročí konce československého totalitního socialismu si v Hranicích připomeneme také diskuzním pořadem **Listopad 89 v Hranicích**. Spíš než o vzpomínkový večer by se mělo jednat o debatu, která přiblíží tehdejší společenské změny i těm, kteří listopad 1989 nezažili. Jistě se také dozvíme, jak aktéři tehdejších bouřlivých událostí vnímají následující vývoj, kterým Česko za tři desítky let prošlo. Rozjednána je účast Vladimíra Juračky, Jana Korába, Pavla Lukeše a Bedřicha Nováka, nicméně změna není vyloučena. Moderovat bude Jiří J. K. Nebeský, který se tématu věnoval v několika dějepisných textech. Debata proběhne **v pondělí 18. listopadu v 17 hodin** v Zámeckém klubu. Vstup je zdarma. (jn)

Doporučujeme...

1. Nemocnice na Staré radnici

Bude vás mrazit, když uvidíte, jak se v minulosti léčilo. Nejružnější lékařské přístroje, nástroje a vybavení jsou k vidění na výstavě „Nemocnice“, kterou můžete navštívit na Staré radnici v Hranicích až **do neděle 5. ledna 2020**. Vstup je zdarma. Více fotografií z výstavy najdete na muzeum-hranice.cz.

2. Dvojkoncert Miroslava Palečka a Ivo Jahelky

Pořad sestává ze dvou samostatných částí, z nichž každá trvá přibližně hodinu. Po společném úvodním bloku se v té první představí Miroslav Paleček, legenda českého folku. V originální interpretaci zazpívá nejen oblíbené „ježkářny“ – písně Voskovce, Wericha a Ježka, ale i řadu svých osobitých autorských skladeb. Písničkářům již tradičně nechybí melodičnost, nevtrávnost a nadhled. Ve druhé části pořadu pobaví Ivo Jahelka, který je známý jako „zpívající právník“ svými zhudebněnými soudnickami, baladami ze života a perličkami přímo ze soudních síní a předsíní. Při finále dvojkoncertu, který znamená již 150. reprízu, si s oběma protagonisty obvykle zazpívá i publikum. Koncert se koná **ve čtvrtek 7. listopadu** od 19 hodin v Zámeckém klubu. Vstupné v předprodeji je 150 Kč, na místě pak 200 Kč.

3. Electric Lady

Nenechte si ujít koncert Electric Lady. Funk-rocková sestava kytaristky a zpěvačky Terezy Rays vystoupí na prknech Zámeckého klubu **v pátek 8. listopadu** od 20 hodin. Vstupné v předprodeji koupíte za 150 Kč, na místě za 200 Kč. Kapela byla založena v roce 2013 vznikem singlu „Storm“, který se dostal nejen na české Óčko, ale i na MTV. Po příletu z New Orleans tentýž rok vyhrála bluesovou soutěž Blues Aperitiv a následně roky poté účinkovala na Blues Alive v Česku a Polsku. V roce 2015 vydala debutovou desku „Electrical“, kterou odjela natáčet na základě pozvání bubeníka Kirka Covingtona do USA. V roce 2016 kapela odjela tour se skupinou Mandrage a dostala se tak před fanoušky popu a disco. Ten samý rok vystoupila Electric Lady jako předkapela Nik West a nahrála song „A Part Of My Heart“, který pro Electric Lady složil slavný hudebník Ivan Král. Nejnovější single „Castle Of Sand“ otevřel Electric Lady dveře do Německa.

4. One Novák Show

Uvolněná, přiměřeně šokující talk a music show jednoho Nováka pod názvem One Novák Show vypukne v Zámeckém klubu **v neděli 24. listopadu** od 19 hodin. Vstupné v předprodeji stojí 80 Kč, na místě 100 Kč.

5. Výstava betlémů

Vůně jehličí, přehlídka vánočních tradic, nejružnějších betlémů – to je tradiční Výstava betlémů v hranické galerii M+M. Atmosféru blížících se Vánoc navodí **od pátku 22. listopadu**, kdy se v 17 hodin uskuteční vernisáž výstavy. Ta potrvá do pátku 20. prosince.

6. Ondra Škoch (ex Chinaski) & Napořád

Sobota 30. listopadu bude od 20 hodin patřit v Zámeckém klubu skvělému koncertu.

Ondra Škoch & Napořád je hudební těleso, které vzniklo kolem skladatele a hudebníka Ondry Škocha (ex Chinaski) v okamžiku vydání debutové desky Řekni napořád. Po úspěšném jarním křtu desky v pražském Paláci Akropolis a řadě letních koncertů se kapela na podzim přesouvá do Ostravy. Na koncertě zazní celé album Řekni napořád a také průřez Ondrovou tvorbou z období, kdy působil v kapelách Chinaski nebo Manon 15.

Ondra Škoch vydal letos v březnu pod hlavičkou vydavatelství Good Day Records sólové album Řekni napořád. Písně z alba, které opatřila texty Ondrova manželka Alice Škochová, mají Ondrův typický rukopis. Ten posluchači znají z období, kdy působil v kapelách Chinaski a Nitky. Nálady moderních popových melodií z nového alba jsou inspirovány rockem, jazzem a nechybí například ani smyčcové kvarteto.

Album Řekni napořád začalo vznikat v létě 2018 a Ondra Škoch si k jeho realizaci pozval své hudební kolegy a přátele - ex Chinaski dechovou sekci tvořenou Štěpánem Škochem a Petrem Kužvartem, zpěvačku Báru Polákovou, hráče na dechové nástroje Davida Ebena, jazzového klavíristu Ondřeje Kabrnu nebo kontrabasistu Petra Tichého. Některé texty písní jsou inspirovány prožitky z rodinného života, jiné milníky Ondřejovy hudební kariéry. Vstupné v předprodeji stojí 150 Kč a na místě 200 Kč.

7. Valérie Zawadská

Koncert souboru Ensemble Frizzante s vystoupením herečky Valérie Zawadské se koná **v pondělí 2. prosince** v Koncertním sále v Zámecké ulici 118. Nabídne skvělý zážitek. Koncert je součástí předplatného Kruhu přátel hudby, mimo předplatné stojí vstupenka 250 Kč.

The Retrievers zahrají pop-rock od 60. let až po současné hity

Kapela The Retrievers vystoupí v Zámeckém klubu. Foto: Archiv skupiny

Koncert kapely The Retrievers vypukne **v pátek 1. listopadu** od 20 hodin v Zámeckém klubu v Hranicích. Vstupné je 100 Kč v předprodeji, 120 Kč na místě.

Tato hranicko-ostavská kapela hraje převážně zahraniční pop-rockovou muziku od 60. let až po současné hity. Má dlouhodobé zkušenosti s hudební produkcí a důležitý je pro ni také celkový vizuální dojem na pódiu. Skupina klade důraz na kvalitní interpretaci a profesionální přístup.

Tuto partu sestavil v roce 2016 Radim Černý, který spolupracoval například s Markem Ztraceným či Debbi. Mezi další členy kapely patří kytarista Jan Lokaj, současně působící ve formaci Liveevil, a Zbyněk Rýpar, baskytarista dnes již neexistující hranické skupiny Wizard. Sestavu kapely uzavírá Ondřej Baštán na bicí soupravu. (mkz)

Oceňovaný ansámbl Josef Suk Piano Quartet v Hranicích

Cenami ověřené kvarteto Josef Suk Piano Quartet bude koncertovat v Hranicích, a to **ve čtvrtek 28. listopadu** v 18 hodin v Koncertním sále v Hranicích. Vstupné je 190 Kč mimo abonenty Kruhu přátel hudby.

Josef Suk Piano Quartet nese jméno k účtě houslisty Josefa Suka (1929–2011), právnicka Antonína Dvořáka a vnuka skladatele Josefa Suka. Klavírní kvarteto Josefa Suka je uznáváno širokým publikem pro podání hudby s absolutní technickou zručností a zároveň s propracovaným lyrickým přednesem. Skladby hrají s velkým nasazením, smyslem pro detail a s výrazem, který je podáván s neochvějnou jistotou. Soubor dosáhl řady ocenění na mezinárodních soutěžích.

Díky těmto úspěchům získal ansámbl možnost koncertovat na významných světových pódiích a natočit své debutové CD a DVD pro „Limen music and arts – Milan“ s hudbou G. Faurého (Klavírní kvartet op. 15) a J. Brahmsa (Klavírní kvartet op. 60) a CD pro „Azzura Music“ s hudbou G. Mahlera a J. Brahmsa (Klavírní kvartet op. 25). Pod názvem „Klavírní kvarteto Josefa Suka“ vystupuje soubor od roku 2014. V roce 2017 vyšlo souboru nejnovější kvartetní CD u vydavatelství Supraphon s hudbou Josefa Suka a Antonína Dvořáka, které se setkal s velmi pozitivními ohlasy kritiků doma i v zahraničí. (mkz)

Restaurování stropu v knihovně bude hotové do 30. listopadu

Za provozu probíhá v hranické knihovně restaurování stropu v části dospělé naučné literatury. Ornamentální stropní malby ožívají pod rukama zkušených restaurátorů. Návštěvníci knihovny uvidí výsledek jejich práce už v prosinci. (mkz) Foto: Marie Jemelková

Druhé putování za dušičkami. Tentokrát na židovský hřbitov

Městská knihovna nabízí ještě jednou historicko-vlastivědnou procházku s výkladem na hranický židovský hřbitov. V prvním plánovaném termínu této procházky nám prošel den, a tak přišlo jen několik zájemců. Proto nabízíme nový termín, a to **v sobotu 9. listopadu** od 13 hodin, sraz je před knihovnou (Stará radnice na Masarykově náměstí). Při tomto

putování za dušičkami se můžete dovědět něco z historie židovské komunity, o vzniku židovského hřbitova, něco málo o židovských tradicích týkajících se pohřbívání, budeme se věnovat některým náhrobkům, ale hlavně vybraným osobnostem hranických židovských rodin a jejich kulturnímu či hospodářskému přínosu pro naše město. Procházka je zdarma. (mj)

Starou radnici zaplnily originální hradky

V rámci výstavy „Jurik a hranické pověsti“ proběhl na Staré radnici v Hranicích výtvarný ateliér s názvem Výroba středověkého hradu a rodového erbu. Děti vyráběly originální hradky, kde daly prostor své fantazii a výtvoři mohly přihlásit do soutěže. Celkem bylo do soutěže přihlášeno 25 hradů, některé vytvořili jednotlivci, jiné skupinky žáků. Každý z hradů byl něčím výjimečný. Tři hradky byly odměněny hodnotnými cenami.

První cenu v podobě dárkového koše výtvarných potřeb do soutěže věnovala firma Astra Office. Druhou a třetí cenu v podobě moderních sluchátek věnovala firma Intellego – vzdělávací agentura pořádající školení a semináře v Olomouci.

Tři vítězné hradky. Foto: Dagmar Holcová

Ceny obdrželi žáci 4. třídy Základní školy Šromotovo a tři žákyně 5. třídy Základní školy Šromotovo. Výhercům gratulujeme a všem dětem děkujeme za účast. (dh)

Astra Office

intellego VZDĚLÁVACÍ AGENTURA OLMOUC

Kalendáře na rok 2020 lákají i sběratele

V prodeji jsou ještě kalendáře Hranic na rok 2020 s působivými fotografiemi Pavla Jakubky. Kalendáře za 49 korun můžete zakoupit v Turistickém informačním centru na zámku. Hranický fotograf Pavel Jakubka odhaluje ze země i ze vzduchu nejrůznější pohledy na město Hranice a blízké okolí. Koupí kalendáře lze doporučit i jako vhodnou investici, protože pomalu narůstá sběratelská hodnota fotografických kalendářů, které Město Hranice vydává už 15 let. (mkz)

20 let s vámi

1999-2019

 Charita
Hranice

1. díl

Vážení spoluobčané,

Charita Hranice je již 27 let součástí života v našem městě. Jejím cílem je od prvopočátku pomáhat lidem v nouzi a těžkých životních situacích. I po těchto poměrně dlouhých letech se setkávám s lidmi a není jich málo, kteří činnost naší organizace neznají a jsou překvapení jejím rozsahem.

Z tohoto důvodu jsme se rozhodli, že pro vás připravíme sérii článků o jednotlivých sociálních a zdravotních službách a projektech, které jsou předmětem naší činnosti a slouží přímé pomoci lidem. Cílem je informovat o našich službách a nabízené pomoci co nejvíce lidí. Děkuji vedení města Hranice, že tuto naši myšlenku podpořili a můžeme ji realizovat.

Charita Hranice, která vznikla v roce 1992, od počátku provozovala charitní šatník jako plně dobrovolnický projekt. První

profesionální služby začala Charita Hranice provozovat v roce 1999. Letos je to již dvacet let, co poskytujeme profesionální zdravotní a sociální služby.

V současné době poskytujeme na území měst Hranice, Lipník nad Bečvou, Potštát a v 71 okolních obcích a místních částech měst a obcí 1 zdravotní a 5 sociálních služeb. Čtyři služby mají terénní charakter a poskytujeme je v domácím prostředí klientů. Další dvě služby jsou ambulantní, kdy klient dochází do našeho zařízení.

V loňském roce jsme se starali o 628 lidí. Naše zdravotní sestry ošetřily 269 pacientů. Pečovatelky a osobní asistentky, které pracují v terénních službách, pečovaly o 238 klientů a ambulantní služby navštěvovalo 121 uživatelů. Tuto péči vloni realizovalo 55 stálých zaměstnanců a 10 dlouhodobých dobrovolníků.

Charita Hranice, Purgešova 1399, Hranice, www.hranice.charita.cz

Kromě poskytování zdravotních a sociálních služeb se Charita Hranice věnuje dalším projektům, jejichž cílem je pomoci lidem. Organizujeme Tříkrálovou sbírku, potravinové sbírky a provozujeme charitní šatník.

Jak vidíte, náš záběr je skutečně poměrně široký a my se těšíme, že Vám budeme moci v následujících vydáních Hra-

nického zpravodaje tyto činnosti blíže představit. I vy se však můžete do pomoci druhým zapojit formou dárcovství nebo dobrovolnickou pomocí. Společně s Vámi chceme naši činnost dále realizovat a rozvíjet tak, aby nikdo potřebný nezůstal bez pomoci.

Jan Hegar
ředitel Charity Hranice

V Zámeckém klubu bude Turecko: cesta dechberoucím Kurdistánem

Městská knihovna zve všechny zájemce o cestování a poznávání zajímavých zemí na audiovizuální besedu cestovatele Michala Štěpánka pod názvem „Turecko: dechberoucím Kurdistánem“. Společně můžeme

obdivovat krásy míst, kam se nemusíte vždy sami podívat. Michal Štěpánek o tom říká: „Zatímco západ Turecka v čele s Istanbulem praská ve švech, východ země navštíví jen hrstka těch, co mají dobrodružnější

povahu. Tato oblast mě doslova uhranula nejen díky přírodním krásám, ale také výbornému jídlu a především fantastickým lidem. Přijďte si poslechnout o zážitcích s nimi, velehorách, městech, dobrém tureckém

čaju a mnoha dalších věcech.“ Více na www.stepynacestach.cz nebo na www.fb.com/stepynacestach/. Beseda se koná v Zámeckém klubu **ve čtvrtek 21. listopadu** od 18 hodin. Vstupné je 70 Kč. (mj)

INZERCE

**Ježíšku,
chci do lázní!
... do Teplic
nad Bečvou**

Dárkový poukaz

call centrum 581 81 81 81 www.ltnb.cz

Hysteria pokřtí nové CD „Navzdory osudu“

Koncert open-metalové formace Hysteria spojený s křtem jejich nové desky se uskuteční **v sobotu 16. listopadu** od 19 hodin v Divadle Stará stělnice v Hranicích. Na koncertě ještě vystoupí kapely Rimortis, Perseus a Inhibitor.

Křtít se bude nová EP deska s názvem Navzdory osudu, která přinese také zbrusu nové skladby. „Na tuto desku naváže naše nové řadové CD, které vyjde v květnu příštího roku,“ sdělil frontman kapely Hysteria Mírek Raindl.

Skupina Hysteria je z Uherského Hradiště a za léta působení prošla řadou změn, a to jak z hlediska obsazení, tak i stylem muziky. Kapela jako bájný Fénix opět vstává z popela a chystá pro své fanoušky řadu koncertů a hlavně nové CD. V uplynulých letech kapela nahrála jednu promo-desku a tři plnohodnotná řadová alba, absolvovala desítky koncertů po celé republice, včetně vyhlášených festivalů.

Vstupné na koncert je 150 Kč v předprodeji, 220 Kč na místě. Předprodej je v Turistickém informačním centru v přízemí hranického zámku. (mr)

Open-metalová formace Hysteria. Foto: archiv kapely Hysteria

VÁNOCE

V HRANICÍCH

3. 12. – 21. 12. 2019

MASARYKOVO NÁMĚSTÍ

VÁNOČNÍ TRH OD 10:00

5. – 29. 12. kluziště na náměstí

3. 12. ÚTERÝ – ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU

16:00 Andělské Vánoce

17:00 Slavnostní rozsvícení vánočního stromu

17:15 Andělské Vánoce

18:30 Vánoční koncert Petry Černocké

4. 12. STŘEDA – VALAŠSKÉ VÁNOCE

17:00 Dareband – valašský folk

5. 12. ČTVRTEK – COUNTRY VÁNOCE

Zahájení provozu kluziště

17:00 Moravské tančení country

17:30 Michal Tučný Revival Band

6. 12. PÁTEK – POHODOVÉ VÁNOCE

17:00 Zpěvačka Ella s kapelou

18:30 Fojti – valašský folkrock

7. 12. SOBOTA – VÁNOCE NA PIVU

Přehlídka minipivovarů

16:00 Irské tance - TŠ Sester Hlavinkových

17:00 Kabát Tribute Revival

8. 12. NEDĚLE – VÁNOCE PŘI MUZICE

16:00 Trubači Základní umělecké školy Potštát

16:30 Dětská cimbálová muzička Hlinštanka

17:00 Bubenická show - Ritmo Factory

9. 12. PONDĚLÍ

17:00 Vánoční koncert Petra Vrány Taraby

10. 12. ÚTERÝ

17:00 Tři Vykřičníky

18:30 Trubači SLŠ Hranice

11. 12. STŘEDA

17:00 Pohádkové vystoupení mažoretok Panenky

18:00 Česko zpívá koledy – Hranický dětský pěvecký sbor

12. 12. ČTVRTEK

16:00 Základní škola Drahotuše

17:00 Echo – kapela z Nového Jičína

13. 12. PÁTEK – HVĚZDNÉ VÁNOCE

17:00 Pohádka Nad Betlémem svítí hvězda

18:30 Blue Star - swingová a taneční hudba

14. 12. SOBOTA – NETRADIČNÍ VÁNOCE

17:00 Ukulele Orchestra jako Brno

18:45 Ohňová show

15. 12. NEDĚLE – KOUZELNÉ VÁNOCE

16:00 Malá mořská víla - TŠ Sester Hlavinkových

17:00 Zimní kouzelná show

16. 12. PONDĚLÍ

17:00 Big Beat Club – rocková skupina

17. 12. ÚTERÝ

17:00 Příběh kapra – divadlo

18:00 Karel Gott Revival Morava

18. 12. STŘEDA

16:00 Základní škola Hranice, Tř. 1. máje

17:00 Smyčcové kvarteto Classic Quartet

19. 12. ČTVRTEK

16:00 Základní škola Struhlovsko

17:00 RukyNaDudy – beskydská kapela

20. 12. PÁTEK – LIDOVÉ VÁNOCE

16:00 Vánoční koledy v podání souboru Maleníček

17:00 Cimbal Hell Band – moderní cimbálová muzika

21. 12. SOBOTA – BETLÉMSKÉ VÁNOCE

17:00 Živý betlém

18:00 Vánoční písničky v podání zpěvačky Petry Zindler

19:00 Betlémské světlo

Změna programu vyhrazena

městská kulturní zařízení hranice

cidemat

EKOLTES
HRANICE
ekologicko-energetické služby

Vánoční strom se rozsvítí v úterý 3. prosince

Vánoční trhy začnou v andělském duchu.

Na první den je připravena Ježíškova pošta.

Vystoupí také zpěvačka Petra Černocká.

Na náměstí bude velbloud z Kovozoo i živá zvířátka.

Letošní Vánoce v Hranicích vypuknou **v úterý 3. prosince** a potrvají **do soboty 21. prosince**. Přinesou spoustu novinek. Tou nejdůležitější je, že na náměstí bude od 5. do 29. prosince veřejné kluziště. Atmosféru mezi stánky s punčem a vánočním zbožím letos dotvoří sněhuláci a nazdobené vánoční stromečky. Novinkou je také živý betlém nebo rozdávání betlémského světla. Na každý den je připravený kulturní program různých žánrů.

Trhy začínají každý den v 10 hodin a až do odpoledního programu budou znít k poslechu vánoční písně a koledy. Nebude chybět betlém s postavami v životní velikosti, zvonička pro štěstí, dětský vláček a v horním a dolním podloubí se opět objeví vánoční stromky originálně nazdobené místními školami, organizacemi a spolky.

Andělské Vánoce a rozsvícení stromu

Vánoční trhy v Hranicích začnou v andělském duchu **v úterý 3. prosince** v 16 hodin programem Andělské Vánoce. Na 17. hodinu je naplánováno rozsvícení vánočního stromu. Poté bude pokračovat program Andělských Vánoc. Co to obnáší? Na hranickém náměstí se opět objeví multimediální kamion s velkou obrazovkou, takže dění na pódiu budou moci lidé sledovat i z dálky. Připraven je i doprovodný program jako dětská vánoční pošta, ochutnávka tradičních vánočních pochoutek – vánoček, zabijačky, vánočních sladkostí. Proběhne i spousta soutěží jako válčení sněhu, navlékání sněhových koulí, zdobení vánočního stromečku a další. Pro děti budou na náměstí živá zvířátka, ale také jedno kovové, a to velbloud. Tečkou za prvním

dnem vánočních trhů v Hranicích bude koncert zpěvačky Petry Černocké.

Pro děti

Zajímavé programy jsou připravené i na další dny. Na své si přijdou děti i dospělí. Malí návštěvníci trhů se budou moci nechat unést pohádkou Nad Betlémem svítí hvězda, zhlédnout Malou mořskou vílu nebo si užít zábavu při Zimní kouzelné show.

Vánoce na pivu

Ochuzení nebudou ani pivaři, pro ty jsou jako dělané Vánoce na pivu, které se uskuteční **v sobotu 7. prosince**. Nabídnou přehlídku minipivovarů, koncert skupiny Kabát Tribute Revival či irské tance.

Klasika

Pro příznivce vážné hudby je jako stvořená **středa 18. prosince**, kdy mimo jiné vystoupí smyčcové kvarteto Classic Quartet.

Živý betlém

Lidé se také mohou těšit na živý betlém, který pod vedením Michala Kočnara připravuje hra-

nická mládež **na sobotu 21. prosince**. Námětem živého betléma je vánoční příběh o narození Ježíše Krista. Tento příběh si lidé připomínají formou divadelní hry už od 13. století. První živý betlém uspořádal sv. František z Assisi v italském městečku Greccio v roce 1223. Tradice se potom rozšířila do dalších zemí a dnes je neodmyslitelnou součástí klasických Vánoc.

Betlémské světlo

Přijďte si pro Betlémské světlo, které dovezou na náměstí hraničtí skauti v sobotu **21. prosince**. Stačí si vzít s sebou svíčku nebo svítilnu a můžete si světlo odnést do svých domovů. Na závěr posledního dne vánočních trhů lidem požehná farář hranického děkanátu P. Mgr. Janusz Zenon Łomzik.

Na punč až do konce roku

I po skončení vánočních trhů si ale mohou lidé zajít na náměstí na punč a s přáteli se tam scházet u vánočního moku až do silvestra.

Přehledně představujeme program vánočních trhů na straně 13. **(nad)**

DOPORUČUJEME:

- 4. 12. – Folková kapela Dareband
- 5. 12. – Michal Tučný Revival
- 17. 12. – Karel Gott revival Morava

Na Masarykově náměstí bude kluziště

Bruslaři v Hranicích se nebudou muset ohlížet na rozmary počasí. V prosinci bude na Masarykově náměstí instalováno umělé kluziště. Polymerové kluziště o rozměrech 10 x 20 metrů bude v provozu od 5. do 29. prosince, a to denně od 10 do 20 hodin. Dopoledne mohou kluziště využívat například školy. V pondělí 30. prosince pak bude kluziště demontováno, aby neprekáželo při silvestrovských oslavách.

U kluziště bude půjčovna bruslí a také jejich broušení.

Půjčovné za brusle bude 50 Kč za první hodinu a 30 korun za každou další hodinu. „Pokud bude někdo využívat vlastní brusle, jejich přebroušení přijde na 50 korun. Upozorňujeme ale, že zcela nové brusle nelze na místě přebrousit,“ upřesnil Jakub Horák, ředitel společnosti Ekoltes, která bude kluziště provozovat.

Kluziště částečně sponzoruje hranická firma Max Servis s.r.o., která zajišťuje komplexní služby požární ochrany. Ta v rámci vánočních trhů veřejnosti před-

staví **ve čtvrtek 5. prosince** unikát - svou historickou koňskou hasičskou stříkačku značky R. A. Smekal vyrobenou v letech 1897 až 1924. „Tato továrna byla nejstarší továrnou na hasičské stříkačky v Rakousku-Uhersku. Sídlo měla v hanácké obci Čechy pod Kosířem a později v Praze na Smíchově. O dobré kvalitě stříkaček firmy Smekal svědčí i skutečnost, že byly žádány nejen hasiči v zemích celé Evropy, ale i v Egyptě a Číně,“ upřesnil Marek Chudý, jednatel společnosti Max Servis s.r.o. **(bj)**

Bruslení na kluzišti na Masarykově náměstí v Hranicích bude zdarma. Ilustrační foto

Více informací k vánočnímu programu najdete na **kultura-hranice.cz**

Vánoční ochutnávka: Na co se můžete těšit

19. 12.
BESKYDSKÁ KAPELA HISTORICKÝCH
NÁSTROJŮ RUKYNADUDY

20. 12.
MODERNÍ CIMBÁLOVKA
CIMBAL HELL BAND

21. 12.
KONCERT ZPĚVAČKY
PETRY ZINDLER

13. 12.
SWINGOVÁ A TANEČNÍ KAPELA BLUE STAR

6. 12.
FOLKOVÁ SKUPINA
FOJTI

13. 12.
VÁNOČNÍ POHÁDKA NAD BETLÉMEM SVÍTÍ HVĚZDA

15. 12.
ZIMNÍ KOUZELNÁ
SHOW

14. 12.
UKULELE ORCHESTRA JAKO BRNO

Co se děje v Hranicích

Pátek 1. 11.

17:00 - Podzimní koncert Cantabile ZUŠ Hranice – koná se v Galerii Synagoga v Hranicích, Janáčkova 728, vstupné dobrovolné.

20:00 - The Retrievers – koncert hranicko-ostavské kapely hrající převážně zahraniční pop-rockovou muziku. Koná se v Zámeckém klubu v Hranicích, Pernštejnské nám. 1., vstupné v předprodeji 100 Kč, na místě 120 Kč. Předprodej v Turistickém informačním centru na zámku, tel. 581 607 479.

Sobota 2. 11.

8:30 - Suchý slalom – tradiční závod v běhu z kopce a do kopce. Koná se ve Ski areálu Potštát. Podrobné informace, propozice k závodu a přihlášky na www.skiopotstat.cz.

9:00 - Den otevřených dveří DietFitness – kruhový trénink. Na lekci je nutná rezervace na tel. 733 544 332. Koná se v BSS Clubu Drahotuše, Pivovarská 102, vstup zdarma.

10:00 - Den otevřených dveří DietFitness – power jóga. Na lekci je nutná rezervace na tel. 733 544 332. Koná se v BSS Clubu Drahotuše, Pivovarská 102, vstup zdarma.

15:00 - Loděnický Halloween 2019 – strašidelné odpoledne pro celou rodinu. Koná se v restauraci Loděnice v Hranicích, vstup zdarma.

18:30 - Pobečví 2019: Homér: Odyssea – představení Divadla Bodlák z Bernartic nad Odrou. Koná se v Divadle Stará střelnice v Hranicích, Sady Čs. legií 770, vstupné 150 Kč. Předprodej v Turistickém informačním centru na zámku v Hranicích, tel. 581 607 479.

19:00 - Nový začátek – představení Divadla Ventyl. Koná se v Sokolovně v Hranicích, Tyršova 880, vstupné v předprodeji 100 Kč, na místě 150 Kč. Předprodej v Hranicích je v kavár-

ně U Mlsné kočky, v městské knihovně a v nemocnici u pultu centrálního příjmu.

Neděle 3. 11.

9:00 - Konkurs na Pop Notu 2019 – konkurs na soutěž dětských interpretů populární hudby. Koná se v Zámeckém klubu v Hranicích, Pernštejnské nám. 1., vstup zdarma.

Středa 6. 11.

19:00 - KineDok: Mečiar – promítání dokumentu o bývalém slovenském politikovi. Koná se v komunitním a kulturním prostoru Karnola v Hranicích, Tř. ČSA 211, vstupné 50 Kč.

Čtvrtek 7. 11.

10:00–17:00 - Burza škol – koná se ve sportovní hale Střední průmyslové školy v Hranicích, Studentská 1384, vstup zdarma.

18:00 - Podzimní koncert – představení žáků hudebního oboru ZUŠ Hranice. Koná se v Koncertním sále v Hranicích, Zámecká 118, vstup zdarma.

19:00 - Miroslav Paleček & Ivo Jahelka – koncert oblíbených písničkářů. Koná se v Zámeckém klubu v Hranicích, Pernštejnské nám. 1, vstupné v předprodeji 150 Kč, na místě 200 Kč. Předprodej v Turistickém informačním centru na zámku, tel. 581 607 479.

Pátek 8. 11.

19:00 - Tata Bojs – koncert se koná v Divadle Stará střelnice v Hranicích, Sady Čs. legií 770. Vstupné v předprodeji 350 Kč, na místě 450 Kč. Předprodej v restauraci Stará střelnice, tel.

581 602 187 a knihkupectví Ezop, tel. 581 602 547.

20:00 - Electric Lady – funk rockový koncert. Koná se v Zámeckém klubu v Hranicích, Pernštejnské nám. 1, vstupné v předprodeji 150 Kč, na místě 200 Kč. Předprodej v Turistickém informačním centru na zámku, tel. 581 607 479.

Sobota 9. 11.

9:00 - Den otevřených dveří DietFitness – pilates. Na lekci je nutná rezervace na tel. 733 544 332. Koná se v BSS Clubu Drahotuše, Pivovarská 102, vstup zdarma.

13:00 - Putování za dušičkami – vlastivědná a historická procházka s výkladem na židovský hřbitov. Sraz zájemců je před budovou Městské knihovny v Hranicích, Masarykovo nám. 71, procházka je zdarma.

Neděle 10. 11.

14:00 - Pop Nota 2019: finále – finále soutěže dětských interpretů populární hudby. Koná se v Zámeckém klubu v Hranicích, Pernštejnské nám. 1., vstup zdarma.

Pondělí 11. 11.

12:00–14:00 - Konzultace se senátorkou Jitkou Seitlovou – schůzku je třeba si předem domluvit na tel. 736 491 225 nebo e-mailu asistentka@seitlova.cz. Koná se v přípravné místnosti obřadní síně, 1. patro zámku v Hranicích, Pernštejnské nám. 1, schůzka je zdarma.

Úterý 12. 11.

15:00 - Senior kavárna nejen pro seniory – promítání filmu. Koná se v místnosti osadního výboru v Drahotuších, vstup zdarma.

19:00 - Jméno – divadelní představení s Romanem Zachem, Janem Dolanským a dalšími. Koná se v Divadle Stará střelnice v Hranicích, Sady Čs. legií 770, vstupné v předprodeji 550 Kč. Předprodej v restauraci Stará

střelnice, tel. 581 602 187 a knihkupectví Ezop, tel. 581 602 547.

19:30 - Úplňkový OM Chanting – skupinová technika, využívající transformační sílu OM, aby aktivovala sebe harmonizující potenciál účastníků a očistila okolní prostředí. Koná se v masážním studiu Petry Janákové v Hranicích, Masarykovo nám. 96, příspěvek 50 Kč, registrace na emailu j.bach@email.cz.

Středa 13. 11.

17:00 - Vernisáž k výstavě: Vánoce za totače – koná se na Staré radnici v Hranicích, Radniční 1, vstup zdarma.

20:00 - Kiap – koncert mezinárodní jazzové formace. Koná se v komunitním a kulturním prostoru Karnola v Hranicích, Tř. ČSA 211, vstupné v předprodeji 100 Kč, na místě 120 Kč.

Čtvrtek 14. 11.

19:00 - Zdeněk Izer: Na plný coole! – představení oblíbeného baviče. Koná se v Sokolovně v Hranicích, Tyršova 880, vstupné 320 Kč. Předprodej v Turistickém informačním centru na zámku, tel. 581 607 479.

Pátek 15. 11.

18:00 - Snow Film Fest 2019 – v prvním bloku tradičního festivalu outdoorových filmů uvidíte

snímky Onekotan, Surfer Dan a Můj svět. Koná se v Zámeckém klubu v Hranicích, Pernštejnské nám. 1, vstupné 50 Kč.

20:00 - Snow Film Fest 2019 – ve druhém bloku tradičního festivalu outdoorových filmů uvidíte snímky Queen Maud Land, Ice and Palms a Strípky ze života horolezce. Koná se v Zámeckém klubu v Hranicích, Pernštejnské nám. 1, vstupné 50 Kč.

20:00 - 730 – elektronická seance s brněnskými DJs. Koná se v komunitním a kulturním prostoru Karnola v Hranicích, Tř. ČSA 211, vstupné 120 Kč.

Sobota 16. 11.

19:00 - Nový začátek – představení Divadla Ventyl. Koná se v Sokolovně v Hranicích, Tyršova 880, vstupné v předprodeji 100 Kč, na místě 150 Kč. Předprodej v Hranicích je v kavárně U Mlsné kočky, v městské knihovně a v nemocnici u pultu centrálního příjmu.

19:00 - Hysteria, Rimortis, Perseus a Inhibitor – metalový koncert se křtem nové desky kapely Hysteria. Koná se v Divadle Stará střelnice v Hranicích, Sady Čs. legií 770, vstupné v předprodeji 150 Kč, na místě 220 Kč. Předprodej v Turistickém informačním centru na zámku, tel. 581 607 479.

Pondělí 18. 11.

14:30 - Setkání starosty s jubilanty – tradiční beseda starosty města Hranic s jubilujícími občany. Koná se v Koncertním sále v Hranicích, Zámecká 118, vstup zdarma. Akce je určena pouze pro zvané.

17:00 - Listopad 89 v Hranicích – diskuzní večer Jiřího J. K. Nebeského. Koná se v Zámeckém klubu v Hranicích, Pernštejnské nám. 1, vstup zdarma.

Středa 20. 11.

16:00 - Cena města – ocenění autorů významných děl, objevů, vědeckých prací nebo osob a kolektivů, které podaly mimořádný výkon, dosáhly významných úspěchů nebo vykonaly ocenění hodné skutky ve vztahu k městu. Koná se ve velké zasedací místnosti Městského úřadu Hranice, Pernštejnské nám. 1, vstup zdarma.

Čtvrtek 21. 11.

17:00 - Vernisáž k výstavě: Radim Hanke: Dílo – koná se v Galerii Synagoga v Hranicích, Janáčkova 728, vstup zdarma.

18:00 - Koncert filmové hudby – vystoupení žáků ZUŠ Hranice.

Koná se v Divadle Stará střelnice v Hranicích, Sady Čs. legií 770, vstup zdarma.

18:00 - Turecko: dechberoucí Kurdistanem – cestopisná beseda Michala Štěpánka. Koná se v Zámeckém klubu v Hranicích, Pernštejnské nám. 1, vstupné 70 Kč.

Pátek 22. 11.

17:00 - Vernisáž k výstavě: Výstava betlémů a vánočních tradic – koná se v galerii M+M v Hranicích, Jurikova 16, vstup zdarma.

20:00 - Ozzy Osbourne Tribute & Group of Cocks – koncert nejlepšího tuzemského revivalu Ozzyho a hostů. Koná se v Zámeckém klubu v Hranicích, Pernštejnské nám. 1, vstupné v předprodeji 150 Kč, na místě 200 Kč. Předprodej v Turistickém informačním centru na zámku, tel. 581 607 479.

20:00 - Gentlemen's Club – koncert oblíbené hranické mezigenerační skupiny. Koná se v komunitním a kulturním prostoru Karnola v Hranicích, Tř. ČSA 211, vstupné v předprodeji 100 Kč, na místě 130 Kč.

22:00 - Noční IPA pochod – mezinárodní turistický pochod. Start a cíl v Novém klubu kasáren gen. Zahálky v Hranicích, Kpt. Jaroše 1186. Podrobné informace k pochodu a přihlášky na <https://pochod.ipacz.cz>.

Sobota 23. 11.

17:00 - FBC Hranice vs. Troopers – florbalový zápas mužů. Koná se ve sportovním centru Naparia v Hranicích, Smetanovo nábřeží 2180, vstup zdarma.

19:30 - Hubertská zábava – tradiční ples Střední lesnické školy. Koná se v Sokolovně v Hranicích, Tyršova 880. Vstupenky v prodeji na sekretariátu školy, tel. 581 601 231 od 4. listopadu 2019. Cena vstupenky 200 Kč, s místenkou 250 Kč.

Neděle 24. 11.

19:00 - One Novák Show – uvolněná improvizáční talk music show Petra Nováka. Koná se v Zámeckém klubu v Hranicích, Pernštejnské nám. 1, vstupné

v předprodeji 80 Kč, na místě 100 Kč. Předprodej v Turistickém informačním centru na zámku, tel. 581 607 479.

Středa 27. 11.

17:00 - Vernisáž k výstavě: Každý jiný – koná se v Galerii Severní křídlo zámku v Hranicích, Pernštejnské nám. 1, vstup zdarma.

Čtvrtek 28. 11.

18:00 - Kruh přátel hudby: Josef Suk Piano Quartet – koncert. Koná se v Koncertním sále v Hranicích, Zámecká 118, vstupné 190 Kč mimo předplatitele KPH.

Pátek 29. 11.

18:30 - Adventní koncert Hranického dětského pěveckého sboru a hostů – koná se v evangelickém kostele v Hranicích, Šromotovo náměstí, vstupné dobrovolné.

Sobota 30. 11.

20:00 - Ondra Škoch & Napořád – koncert skladatele a hudebníka s hudebním tělesem Napořád. Koná se v Zámeckém klubu v Hranicích, Pernštejnské nám. 1, vstupné v předprodeji 150 Kč, na místě 200 Kč. Předprodej v Turistickém informačním centru na zámku, tel. 581 607 479.

19:00 - Vojtěch Dyk & B-Side Band – koncert skvělého zpěváka a herce s bandem. Koná se v Divadle Stará střelnice v Hranicích, Sady Čs. legií 770, vstupné v předprodeji 790 Kč. Předprodej v re-

stauraci Stará střelnice, tel. 581 602 187 a v sítích Ticketstream.

PŘIPRAVUJEME V PROSINCI

Pondělí 2. 12.

18:00 - Kruh přátel hudby: Ensemble Frizzante & Valérie Zawadská – koncert. Koná se v Koncertním sále v Hranicích, Zámecká 118, vstupné 250 Kč mimo předplatitele KPH.

Úterý 3. 12.

16:00 - Andělský program ke slavnostnímu rozsvícení vánočního stromu – koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma. Více na str. 14.

19:00 - Lenka Filipová a hosté – koncert. Koná se v Divadle Stará střelnice v Hranicích, Sady Čs. legií 770.

Pátek 6. 12.

17:00 - Vánoce v Hranicích: zpěvačka Ella s kapelou a folková skupina Fojti – koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

Pátek 20. 12.

16:00 - Rybova Česká mše vánoční – zazní v podání pěveckého sboru Cantabile, Komorního smyčcového orchestru ZUŠ Hranice a zpěváků z Hranic a okolí. Koná se v kapli sv. Barbory v Hranicích, areál kasáren generála Zahálky.

18:30 - Předvánoční koncert Hranického dětského pěveckého sboru – koná se v kostele Stětí sv. Jana Křtitele v Hranicích, Masarykovo náměstí, vstup zdarma.

PROGRAM AKCÍ

NAJDETE NA WEBU
kultura-hranice.cz

POŘADÁTE ZAJÍMAVOU AKCI?

Napište nám na e-mail
infocentrum.zamek@mkz-hranice.cz nebo zavolejte na 581 607 479.

Nepřišel vám do schránky Hranický zpravodaj? Volejte 581 607 479.

UZÁVĚRKA

PŘÍŠTÍHO VYDÁNÍ HRANICKÉHO ZPRAVODAJE JE VE ČTVRTEK 7. LISTOPADU 2019

Kam na výstavy v Hranicích

Galerie Synagoga

Janáčkova 728, Hranice, tel. 778 777 893, www.muzeum-hranice.cz.
Otevřeno: út–so 9:00–12:30 a 13:00–16:00, ne 9:00–12:30 a 13:00–17:00.

Do 17. 11. 2019 - Tomáš Švéda: Náhle spatřené. Výstava malíře, restaurátora nástěnných maleb, ale také ilustrátora původem z Prahy. V současné práci Tomáše Švédy zaujímají důležité místo jevy, které otevírají témata pozemského dění v jeho kosmických souvislostech. Jako restaurátor pracoval například na nástěnných malbách jindřichohradecké jezuitské koleje.

21. 11. – 5. 1. 2020 - Radim Hanke: Dílo. Výstava akademického sochaře, nejvýznamnějšího představitele současné sochařské scény. Autorovo dílo určuje zaujetí figurou, ve kterém rozvíjí vlastní rukopis. Mezi zásadní okruhy patří sochy ve veřejném prostoru. Vernisáž se uskuteční **ve čtvrtek 21. listopadu** v 17 hodin.

Stará radnice

Radniční ul. 1, Hranice, tel. 775 854 497, www.muzeum-hranice.cz.
Otevřeno: út–so 9:00–12:30 a 13:00–16:00, ne 9:00–12:30 a 13:00–17:00.

Do 3. 11. 2019 - Jurik a hranické pověsti. Výstava k výročí 850 let od první písemné zmínky o Hranicích představuje netradiční formou v podobě komiksu hranické pověsti. Nabízí například pověst o zakladateli města Hranice, poutníku Jurikovi, pověst o Hranické propasti a mnohé další. Autorem komiksů je student dějin umění Univerzity Palackého v Olomouci Antonín Kotráš.

Do 5. 1. 2020 - Nemocnice. Výstava k 80. výročí nového areálu hranické nemocnice. Můžete vidět starou ordinaci s pracovním stolem, lékárníčkami a modelem lidské kostry, nemocniční pokoj s lůžkem, rentgenovou místnost a historické zdravotnické přístroje, nástroje, pomůcky a spoustu dalšího ze zdravotnického prostředí.

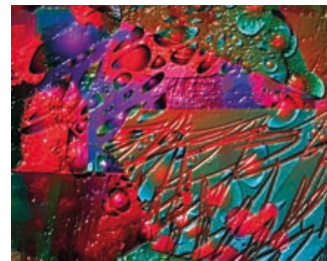
13. 11. – 9. 2. 2020 - Vánoce za totáče. Výstava připomene atmosféru sametové revoluce roku 1989, který byl významným v dějinách naší země. Do roku 1989 v Hranicích nahlédneme prostřednictvím fotografií, dobových plakátů, letáků a tiskovin. Vernisáž se uskuteční **ve středu 13. listopadu** v 17 hodin.

Galerie Severní křídlo zámku

Pernštejnské nám. 1, Hranice, tel. 581 828 114, www.muzeum-hranice.cz.
Otevřeno: po a st 8:00–17:00, út a čt 8:00–15:00, pá 8:00–14:00, so–ne zavřeno.

27. 11. – 3. 1. 2020 - Každý jiný. Výstava obrazů Šárky Mrvové, Štěpána Mlecčka, Václava Šípoše a Tomáše Oslizloka. Umělce spojují společná studentská léta na Střední průmyslové škole v Ostravě, obor propagační výtvarnictví.

Muzeum na zámku

Pernštejnské nám. 1, Hranice, tel. 581 607 479, www.muzeum-hranice.cz.
Otevřeno: st a ne 14:00–17:00 nebo po předchozí domluvě v Turistickém informačním centru na zámku.

Hranice na mušce. Stálá expozice zbraní ze sbírek hranického muzea představuje unikátní kousky.

Model historického jádra Hranic. Autorem modelu, který zachycuje Hranice před 270 lety, je Stanislav Miloš. Ve výstavních prostorách jsou také panely s informacemi o vývoji a historii hranického zámku.

Galerie M+M

Jurikova 16, Hranice, tel. 581 602 148, galeriimm.wordpress.com.
Otevřeno: po–ne 13:00–17:00 (dopoledne na zazvonění nebo po předchozí domluvě).

22. 11. – 20. 12. 2019 - Výstava betlémů a vánočních tradic. Tradiční výstava betlémů různých druhů a materiálů, vánočních ozdob a tradic spojených s vánočními svátky. Vernisáž se uskuteční **v pátek 22. listopadu** v 17 hodin.

Lázeňský dům Moravan

Teplíce nad Bečvou 47, tel. 581 683 640, www.ltnb.cz.
Otevřeno: po–ne 8:00–20:00.

Do 30. 11. 2019 - Jakub Čoček: Barevný svět. Výstava obrazů mladého hranického umělce, absolventa Sklářské střední školy ve Valašském Meziříčí, který se kresbě a malbě věnuje ve svém volném čase. V jeho dílech se nezdá objevují abstraktní jevy, ale také krajina, zátíší či portrét.

Coffee Obsession

Jiráskova 429, Hranice, tel. 774 617 044.
Otevřeno: po–pá 7:30–17:00, so 9:00–12:00.

1.–30. 11. 2019 - Čestmír Němec: Afrika. Malá expozice fotografií z osobního archivu jednoho z nákupců firmy Baťa, který působil v Nigérii v letech 1937–1939 a 1946–1947.

Před 135 lety vyjel z Hranic první vlak na Valachy

Letos si připomínáme 135 let od chvíle, kdy z Hranic vyjel první vlak na Valachy. Stalo se tak 1. listopadu 1884, kdy odjel ze stanice slavnostní vlak do Krásna nad Bečvou.

Příprava nové tratě trvala řadu let. Už od roku 1863 se uvažovalo o výstavbě nového spojení s Valašskem a se Slovenskem. Majitelé vsetínského panství tehdy podali žádost o udělení koncese ke stavbě železné dráhy z Hranic do Vsetína a dále do Žiliny. Ministerstvo obchodu ve Vídni jim koncesi udělilo.

Trať do Púchova měla být dokončena v roce 1870, avšak hned po zahájení stavebních prací projekt uvázl, a to vlivem válek rakousko-dánské a prusko-rakouské a také v důsledku neochoty uherské vlády umožnit průjezd z Moravy do Uher. Dne 6. října 1872 byl vyhlášen říšským zákonem nový projekt. Stavbu měla provést akciová společnost Moravsko-slezské ústřední dráhy, ale krach na vídeňské burze v roce 1873 udělal plánům konec.

V roce 1880 byla v Praze ustavena Rakouská společnost místních drah. Mimo výstavby železničních drah v Čechách měla společnost zájem o výstavbu dráhy do Vsetína. Proto společnost podala žádost o koncesi a 27. července 1882 jí bylo vyhověno. Koncese určovala právo na stavbu železnice lokomotivní z Polomu do Vsetína s odbočkou ve Valašském Meziříčí do sklárny v Krásnu nad Bečvou.

Koncese, kterou podepsal císař František Josef I., měla platnost 90 let a do června 1912 byla oproštěna od daně. Projekt a výstavbu železnice prováděla stavební firma Schön-Wessely. Zahájena byla v roce 1883. Trať měla původně odbočovat ze stanice Polom, ale již záhy bylo rozhodnuto odbočovat ze stanice Hranice do stanice Krásno nad Bečvou. Při stavbě železnice bylo kopírováno povodí řeky Bečvy a největším stavebním problémem byly skály mezi Černotínem a Špičkami. Dráha o délce téměř 25 km byla zbudována v rekordně krátkém čase a nic nebránilo, aby od listopadu 1884 byla zahájena pravidelná doprava. Nápisy byly německo-české, služební řeč byla němčina, ale většina zaměstnanců včetně průvodčích mluvila česky.

Nádražní budova lokální dráhy (dnes již zbořená) byla přes silnici naproti hlavnímu nádraží (dům čp. 554). Nádraží mělo tři koleje, cestující od hlavní trati Přerov-Bohumín, kteří pokračovali v cestě do Teplic nebo Valaš-

Foto: archiv Milana Králíka

ského Meziříčí, museli přecházet na toto místní nádraží, kde byla také prodejna jízdenek. Po prodloužení a přeložení tratě Hranice-Vsetín na hlavní nádraží v roce 1938 bylo místní nádraží zrušeno a budova zbourána.

Po vzniku československého státu v roce 1918 se změnila požadavky na dopravu. Nový stát potřeboval rozšířit počet železnic mezi českými zeměmi a Slovenskem. Tím narostl význam tratě, která byla původně budována jako vedlejší dráha. To pochopili také hned v roce 1918 členové Národního výboru v Hranicích, když navrhl ministerstvu železnic v Praze, aby pro zlepšení železničního spojení se Slovenskem byla dokončena dráha z Hranic přes Valašské Meziříčí, Rožnov pod Radhoštěm, Vysokou nad Kysou do Čadce. Tato nová trať měla podle tehdejších představ spojit se světem turisticky důležité kraje Valašska a Slovenska, umožnit rozvoj průmyslu a obchodu a zajistit i další rozvoj lázní Teplic nad Bečvou. Místo uskutečnění tohoto návrhu byla jen prodloužena dráha ze Vsetína do Bylnice a napojena na Vlárskou trať.

V dubnu 1935 bylo započato s výstavbou druhé koleje trati Hranice - Horní Lideč. Při přestavbě byla zrušena bývalá zastávka Lázně Teplice a bylo vybudováno nynější nádraží Teplice nad Bečvou. Od 15. 5. 1938 byly už vypravovány vlaky z Hranic do Púchova.

Dne 30. 6. 1935 oslavilo Ředitelství státních drah 50. výročí

dráhy Hranice-Vsetín originálním způsobem: Pro jízdu do Vsetína byl vypraven ten samý historický vlak jako před padesáti lety a pro zpáteční jízdu zase nejmodernější motorový vlak „Modrý šíp“, aby se ukázalo, jaký pokrok učinily dráhy za 50 let. Na obou hranických nádražích se sešlo početné obecnstvo. Mnoho lidí bylo i ve stanicích kudy vlak projížděl. Vlak byl slavnostně vyzdoben a v prvním vagoně cestovalo banderium valašské hudby, která se starala o zábavu během jízdy.

Nutno zmínit také destruktivní činnost partyzánské skupiny, která v dubnu 1945 vyhodila do vzduchu německý nákladní vlak mezi stanicemi Černotín-Špičky. Byla zničena lokomotiva a devět vagonů s válečným materiálem, municí, zásobami oleje a benzinu. Provaz na trati byl obnoven za 48 hodin.

Dne 1. ledna 1949 vznikl název stanice Hranice na Moravě, aby došlo k odlišení stejnojmenné obce Hranice u Aše, pro kterou v téže době zanikl název Rossbach a vznikl nový název Hranice v Čechách. Pojmenování Hranice na Moravě (Hranice na Moravě-město) platí pouze pro železniční stanice. Název obce samotné byl a je Hranice.

Další změnu přinesla elektrifikace železnice prováděná přednostně na trati Praha-Košice. V roce 1958 se práce přiblížily od Olomouce k Hranicím. První elektrický vlak z Hranic do Valašského Meziříčí odjel 27. ledna 1960 v 10:17 hodin.

V sobotu 22. září 1984 ožilo nádraží v Hranicích velkými oslavami 100 let, co byl vypraven první vlak z Hranic do Valašského Meziříčí. Slavnostně vyzdobené nádraží přivítalo historický vlak. Doslova přecpané bylo nástupiště obdivovatelů parní nostalgii, kteří si nemohli nechat ujít tuto atmosféru. Kromě slavnostního vlaku, jenž se skládal ze dvou parních lokomotiv, doplněné o cestující i personál v dobových kostýmech, proslovů delegátů, byla v prostorách železniční stanice přichystána ke zhlédnutí výstava parních lokomotiv a tehdejší moderní techniky.

A současnost? V roce 2015 prošla trať částečnou opravou, při níž vlaky nepatrně zrychlily, ale i tak nepřesahují rychlost 80 km/h. Přece jen poslední velká modernizace proběhla v 60. letech. Správa železniční dopravní cesty (SŽDC) znovu prověří své plány na zrychlení tratě mezi Hranicemi na Moravě a Horní Lideč. Plány na modernizaci za 16 miliard už v únoru 2017 vzala na vědomí centrální komise ministerstva dopravy, teď SŽDC chystá jejich aktualizaci. Největší změnou by mohly být dva tunely mezi Hranicemi a Miloticemi nad Bečvou. Rychlík mezi Hranicemi a Valašským Meziříčím by měl jet jen 12 minut namísto stávajících 22 minut. Vlaky by na trase jezdily rychlostí 160 kilometrů v hodině. Součástí projektu je i vylepšení železničních stanic a vybudování společných terminálů pro vlak a autobus.

Milan Králík

Hraničtí „železní“ judisté po 13 letech vyhráli I. ligu

Na domácí půdě se po 13 letech podařilo hranickým „železným“ judistům dosáhnout na vítězství v I. lize a na postup do baráže o extraligu. Finále první ligy mužů letos proběhlo v zázemí SC Naparia. Na domácí půdě se judistům Železa Hranice dařilo, potvrdili roli favorita a suverénně zvítězili.

Hranice s přehledem porazily celky Plzně, Ostravy, Prahy a Liberce. V pomyslném finále železní muži stanuli proti družstvu Vysočiny, se kterým naposledy prohráli. Utkání to bylo napínavé až do konce, kdy za stavu 3:3 rozhodoval zápas v těžké váze. Vítězný bod týmu doručil Václav Jašek a Hranice mohly slavit postup do baráže z prvního místa. Spolu s nimi do baráže postoupil i tým z Vysočiny. O účast v extralize budou bojovat ještě s Olomoucí a Vršovnicemi, kterým se letos v extralize dařilo nejméně.

Oporou týmu byl Tomáš Beran, který měl před sebou nelehký úkol navázat se v den závodu do nejlépejší váhové kategorie, a to 60 kg. I přes únavu ze shazování však Tomáš doká-

Vítězný „železný“ tým. Foto: Judo Železo Hranice

zal porazit všech pět svých soupeřů. Uznání si zaslouží Robert Trojnar a Adam Kahánek, kteří dohromady připsali týmu sedm vítězství. Oba dva skórovali v kritickém zápase s Plzní, která v tu chvíli byla spolu s Hranicemi lídrem tabulky.

K vítězství přispěl i Vincent Skurka. Ten, ačkoliv na velkých závodech startuje ve váze do šedesáti kilogramů, dokázal bodovat i ve váze do 73 kg. Neméně cenné body týmu připsali Vojta Kubala, Jakub Horák, Šimon

Skurka, Adam Jestřebský, Vráta Machač a Mirek Hanák.

„Vytyčený úkol postoupit do baráže jsme splnili, Hranice tak budou opět po třinácti letech bojovat o postup do nejvyšší mužské soutěže v ČR, do extraligy,“ zhodnotil úspěšné sobotní závody kouč Ľubomír Jakubík.

Hranice ve finále reprezentovali Tomáš Beran, Jakub Horák, Vojtěch Kubala (SK město Frýdek-Místek), Vincent Skurka, Adam Kahánek (Judo Závěšice), Robert Trojnar, Adam Jestřebský,

Šimon Skurka, Adam Purgert, Mirek Hanák, Vratislav Machač a Václav Jašek (Judo Závěšice).

To ale nebyly veškeré úspěchy hranických judistů. Z nejvyšší juniorské soutěže, mistrovství České republiky v Jičíně, si dovezli dvě zla. Mistrem republiky juniorů se stal po suverénním výkonu Martin Bezděk. Druhý titul, tentokrát z kategorie dívek, přidala Šarlota Olšáková, která v čistě hranickém finále porazila Petru Zlámalovou z Klubu juda Hranice. (ŠS)

Vojtěch Zima drží 3. místo ve Světovém poháru

Vojtěch Zima se svým modelem
Foto: archiv Vojtěcha Zimy

Úspěšný konec léta má za sebou letecký modelář Vojtěch Zima. V sérii závodů světového poháru v kategorii F1E (svahové magnetem řízené větronoše) se pravidelně umísťoval na předních příčkách, takže před finále Světového poháru ve Francii drží průběžně 3. místo v celkovém hodnocení. Na mistrovství světa ve slovenském Martině pak jako jediný z českého družstva postoupil do finálových bojů pro deset nejlepších a obsadil 5. místo. (zim)

Vybíjenou s úsměvem vyhrály domácí Drahotuše

Více než stovka dětí se sešla v úterý 24. září v Drahotuších za školou. Probíhal zde již 8. ročník turnaje „Vybíjená s úsměvem“, který každoročně pořádá ZŠ Drahotuše díky grantovému programu města Hranic a pod záštitou starosty města. Drahotušský tým využil výhody domácího prostředí a v turnaji zvítězil před ZŠ Bělou a ZŠ Hustopeče nad Bečvou. Pod stupni vítězů zůstala ZŠ Střítež a ZŠ Potštát.

Zpestřením sportovního klání bylo taneční vystoupení děvčat z 6. a 7. třídy. Ve volných chvílích děti využívaly zázemí školního dvora – průlezy, pingpongové stoly, koše na basketbal a víceúčelová hřiště.

Mgr. Eva Pražáková

Ilustrační foto: Tomáš Kubeš

TIRÁŽ: Hranický zpravodaj č. 11/2019 • Periodický tisk územního samosprávného celku. • Měsíčník • **Vychází** 1. listopadu 2019 • Ročník V. • **Vydávají** Městská kulturní zařízení Hranice, příspěvková organizace se sídlem Masarykovo náměstí 71, 753 01 Hranice, IČO: 71294686 • **Grafická úprava a tisk:** © KLEINWÄCHTER holding s.r.o., Čajkovského 1511, 738 01 Frýdek-Místek • **Náklad:** 8 400 ks • **Distribuce:** Česká pošta, zdarma do všech domácností v Hranicích a místních částí • **Redakce:** tel. 581 607 479, e-mail: infocentrum.zamek@mkz-hranice.cz • **Editoři:** Ing. Naďa Jandová, Ing. Petr Bakovský • **Hranický zpravodaj na internetu:** www.mesto-hranice.cz/cs/televize-tisk/ • mkz-hranice.cz/hranicky-zpravodaj • Zaregistrováno Ministerstvem kultury ČR pod zn. MK ČR E 22143 • Redakce si vyhrazuje právo příspěvky krátit • Účastí na programech pořádaných Městskými kulturními zařízeními Hranice, p. o., IČO 71294686, dává jejich účastník souhlas s užitím pořízených fotografií a videodokumentace pro propagační materiály organizace (webové stránky, Hranický zpravodaj, tiskoviny, Facebook). Souhlas se dává do odvolání.